

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı
20 Nisan 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

- 1.- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakan Yardımcısı Mehmet Daniş tarafından, uygulanan ve uygulanması planlanan tarımsal desteklemelere ilişkin
- 2.- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanı Ahmet Antalyalı tarafından, uygulanan ve uygulanması planlanan tarımsal desteklemelere ilişkin
- 3.- Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Vekili Tarık Sönmez tarafından, uygulanan ve uygulanması planlanan tarımsal desteklemelere ilişkin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

20 Nisan 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.17

BAŞKAN: Recep KONUK (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet ÖNTÜRK (Hatay)

SÖZCÜ: Mehmet ERDEM (Aydın)

KÂTİP: Hüseyin FİLİZ (Çankırı)

-----0-----

BAŞKAN – Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan Yardımcımız, kıymetli katılımcılar ve sayın basın mensupları; hepinize hoş geldiniz der, saygılarımı sunarım.

Komisyonumuzun çeşitli vesilelerle yapmış olduğu tanışma ve istişare toplantıları hariç 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılındaki 3'üncü Toplantısını hayırlara vesile olması dileğiyle açıyorum.

Bugünkü toplantımızda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığının değerli bürokratları, uygulanan ve uygulanması planlanan tarımsal destekler konusunda Komisyonumuza detaylı bilgiler vereceklerdir. Komisyonumuzun sorularını cevaplayacaklar, varsa önerilerini alacaklardır.

Bu istişare ortamının oluşturulmasına sıcak yaklaşan, yasama ile icra arasında diyalog zemininin kurulmasına destek veren Sayın Bakanlarımız başta olmak üzere, toplantımıza iştirak eden değerli bürokratlarımıza, toplantımızın verimli geçmesi için emek veren Bakanlık ve Komisyon çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Geçtiğimiz günlerde Sayın Bakanımızla Komisyon olarak bir araya gelmiştik. O buluşmada Sayın Bakanımız Bakanlığımızın uygulamaları, hedef ve politikaları ile sektörün meseleleri konusundaki düşüncelerini Komisyonumuzla samimi bir şekilde paylaşmış, Komisyonumuzdan katkı beklediklerini belirtmişlerdir.

Bugünkü toplantımızdaki asli amaç, aynı gaye için çalışan icra ile Komisyonumuz arasında istişare mekanizmasını açık tutarak, sektörde hizmet kalitesinin ve etkinliğinin artmasına, çeşitlenmesine katkı sunmak, bir sinerji oluşturmaktır. Bir diğer amaç ise, Komisyon üyesi bir milletvekili olarak, tarlada-tapanda, ahırda-ağılda üreteni talep ve beklentileri konusunda doğru yönlendirmek, Komisyonumuzun köprü işlevini daha etkin hâle getirmektir. Çiftçimiz bir meselesi olduğunda çözümü, çareyi ilgili kurumlarla birlikte bizden de bekliyor. Bürokratlarımız her gün sahada değil, olmasını da beklemiyoruz. Biz sistemin detaylarına vâkıf olacağız ki bürokratlarımızı doğru yönlendirelim. Biz sistemin detaylarına hâkim olacağız ki çiftimizin beklentilerini, isteklerini icraya doğru aktarabilelim. Bakanlığımızla birlikte Komisyonda, Mecliste çareler üretebilelim.

Sayın milletvekilleri, daha önce de sizlerle paylaştığım gibi, tarım sektörünü ülkemiz için siyaset üstü bir konu olarak görüyorum. Tarım sektörü hem stratejik önemi hem de çiftçinin, üreticinin durumu nedeniyle siyasi mülahazalara, oy hesaplarına malzeme yapılamayacak kadar önemli ve hassastır. Sektörü popülizmden uzak tutabilirsek gıda güvenliğimize ve sektörün yapısal meselelerine süratle çare üretebiliriz; günlük tartışmaların içinde tutarsak sektörün geleceğinde de o kadar zaman kaybederiz.

Komisyonumuzda, parti kimliğimizin önünde olan, olması gereken husus, hizmet sunma yükümlülüğünde olduğumuz ülke tarımı ve ülke çiftçisidir.

Komisyonumuzdaki bütün arkadaşlarımızın bulunduğu ortak zeminin tarım sektörünün daha çok ve daha nitelikli üreten bir yapıya kavuşması olduğunu ikili sohbetlerimizden de biliyorum. Bunun yönetimiyle ilgili farklı fikir ve görüşlerimiz elbette vardır, ancak gaye ortak olunca çare bulmak da kolaydır. Yeter ki diyalog ve istişare zeminini hem kendi içimizde hem de icrayla birlikte yürütebilelim. Bu toplantıyı o diyalog ve istişare zeminini kuvvetlendirmek için bir adım olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

değerlendirmenizi istirham ediyor, değerli bürokratlarımıza toplantımıza yapacakları katkı nedeniyle bir kez daha teşekkürlerimi, şükranlarımı sunuyorum.

Öncelikle sözü sayın bakanlıklarımıza bırakmak istiyorum. İlk sözü eğer sizler de uygun görürseniz Tarım Bakanlığımızın Bakan Yardımcımıza bırakalım, sonra sayın bakanlıklarımızın görüşlerini sırayla alalım.

Arkadaşlarımızın bir ricası var; arkadaşlarımız konuşmaya başlamadan önce eğer kendilerini tanıtarak başlarsa en azından kayıtlara girerken de doğru bir zemin oluşmuş olur.

Buyurun efendim.

II.- SUNUMLAR

1.- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakan Yardımcısı Mehmet Daniş tarafından, uygulanan ve uygulanması planlanan tarımsal desteklemelere ilişkin

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; Komisyonumuzun daveti üzerine Tarım Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığından arkadaşlarımız olmak üzere tüm üst düzey çalışanlarımız ve bürokratlarımızla beraber bugün Komisyonumuzdayız. Tarımsal desteklemeler konusunda bilgilendirmek amacıyla buradayız. Sayın Bakanımız EXPO açılışından dolayı Antalya'da buldukları için katılamadılar ama biz tüm kadro olarak bugün buradayız. Sayın Başkanımızın da ifade ettiği gibi, Komisyonumuzun bugün bize gerek sorularıyla gerek katkılarıyla gerek yol göstermesiyle ortaya çıkacak sinerjinin sektörümüze, tarıma, üreticimize, tarlada çalışanımıza katkılar getireceğini düşünmekteyiz.

Sayın Başkanım, biz Bakanlık olarak, siz de uygun görürseniz 10 başlık altında tarımdaki gidişat ve desteklemeler konusunda çok da uzun olmayan bir sunum yapmak istiyoruz. Daha sonra gerek bu sunumla ilgili gerek sayın Komisyon üyelerimizin takdir edeceği, yönelteceği sorulara, görüşlere ilgili arkadaşlarımız kendi alanları çerçevesinde cevap verecekler, bilgilendirmeye çalışacaklar. Bizimle beraber Ekonomi Bakanlığımızın da üst düzey yetkilileri, bürokrat arkadaşlarımız burada. Onlarla da özellikle tarımsal ürünlerin ihracatı ve ithalatı noktasında birlikte çalışmaktayız. Biz de bugün Komisyonumuzda olmaktan, Komisyonumuza davet edilmekten memnuniyetimizi ifade etmek istiyoruz. Buradan çıkacak sonuçlar muhakkak Tarım Bakanlığımızın bundan sonraki çalışmalarında bizim için yol gösterici olacaktır. Ben tekrar bu davetinizden dolayı çok teşekkür ediyorum. Eğer uygun görürseniz, bizim Strateji ve Geliştirme Başkanımız bir sunum yapacaklar. Siz nasıl takdir ederseniz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, söz size geçmeden biz basın mensubu arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz bize verdikleri destek için. Bundan sonrası basına kapalı olarak devam edecek ve sözü size bırakıyoruz. Zannediyorum bir sunum...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Evet Başkanım, Strateji Geliştirme Başkanımız Kerim Bey bir sunum yapacak.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANI KERİM ÜSTÜN – Sayın Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanım, değerli üyeleri ve değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sizlere bugün tarım ve hayvancılık alanında sağlanan destekler konusunda bir sunum yapacağım izninizle.

Sunumumuzu Sayın Bakanımızın da söylediği gibi 10 başlık altında topladık. İlk olarak dünya ve Türkiye'de tarım, dünya ve Türkiye'de dış ticaret ve tarım dış ticareti, Türkiye'de bitkisel ve hayvansal üretim, tarımsal büyüme ve gayrisafi yurt içi hasıla, nakit ödenen tarımsal destekler, 2006 yılı için destek planlaması, yine havza bazlı bitkisel üretim desteği -bundan bahsedeceğim- hayvancılık destekleri, genç

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

çiftçilere 30 bin TL hibe desteği ve tarım sigortalarından bahsederek sunumumu tamamlayacağım efendim.

Öncelikle, dünyadaki son kırk beş yılda yaşanan ürünler, dünya ticaretinde öne çıkan ürünler ve bunun dünyada ve Türkiye'deki üretim artışlarından kısaca bahsetmek istiyorum. Bu ürünler dünya ticaretinde öne çıkan ürünler. Vakit darlığı nedeniyle tek tek üzerinde durmayacağım, arzu ederseniz durabilirim. Genel olarak baktığımız zaman ürünlerde, dünyadaki mesela mısır ürünlerinde yüzde 400'e yakın bir artış var, bizim ülkemizde bu artış 1970'le karşılaştığımızda yüzde 600 civarında; daha büyük bir artış. Yani dünyada artış trendine yakın, bazı ürünlerde bu trendin üstünde artış sağladığımız ürünler var. Belki burada pamuk, lif dikkati çekebilir. Burada yine artış var ama 2000-2015'le kıyasladığımızda ülkemizde bir miktar düşüş var.

Yine, hayvansal üretim bazında baktığımızda dünya sığır eti üretiminde artış var. Türkiye sığır eti üretiminde 1970'e kıyasla çok ciddi artışlarımız var. 95 bin ton olan sığır eti üretimimiz 2015'te 1 milyon tona yükseldi. Yine süt üretimimiz 4,3'ten 18,6 milyon tona çıktı. Tavuk eti üretimimizde de 2000 yılında 600 bin tondan 1,9 milyon tona çıktı. Domuz eti üretimimiz yok. Şu notu sizlerle paylaşmak istiyorum: Dünyada üretilen kırmızı etin yüzde 60'ı, Avrupa'da ise üretilen kırmızı etin yüzde 73'ü domuz etidir yani bu önemli bir istatistik bilgi.

Yine, efendim, dünya ve Türkiye'deki dış ticaret ve buradaki tarımsal ticaretin genel trendine bakacak olursak, 2006 yılını baz yıl aldık, bundan sonraki verileri tabloya yerleştirdiğimiz zaman, şöyle yansıda görüldüğü üzere çıkan sonuçları sizlere arz edeyim: Bir kere dünyada uluslararası ticaret artıyor ama dünyada tarım ihracatı uluslararası ticaretten daha hızlı artıyor. Yine, Türkiye'de ihracat artıyor - yansıda da göreceksiniz efendim- Türkiye'de tarım ihracatı Türkiye'nin normal ihracatından daha fazla artıyor. Bu, yine dünyayla paralel giden Türkiye tarımı açısından önemli bir istatistik veri.

Türkiye'de bitkisel üretimdeki gelişmelere bakacak olursak, toplam tarla ürünleri üretimi 2000 yılında 55,9 milyon tondan 2015 yılında 65,5 milyon tona çıktı. Meyve üretimi 12,3 milyon tondan 17,7 milyon tona çıktı. Toplam sebze üretimimiz 17,1 milyondan 29,5 milyon tona çıkarak üretim artışları sağlanmış durumda. Yine, ürünler bazında da bitkisel üretimde önemli ürünlerdeki ürün değişimleri söz konusu. Burada, 2000 yılına kıyasla buğdayda yüzde 7,6'lık bir artış var. Arpada bir değişim olmamış. Mısırdaki -biraz önceki yansımızda da vardı- 2000 yılına göre yüzde 178,3 artış var. Ayçiçeği ve soyada da ciddi artış rakamlarımız var efendim 2000 yılına kıyasla.

Hayvansal üretime baktığımız zaman, Türkiye'de ilk tarım sayımı malumunuz 1984 yılında yapıldı. 1984 yılıyla başladık, 2000 yılında büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığımızda bir daralma söz konusu, yansıda da görüyorsunuz. Ondan sonraki süreçte artan bir şekilde büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığımızda hayvan sayılarımız yükselmiş. Toplam rakamları verecek olursak efendim, büyükbaş toplam üretimimiz 14,1 2015 itibarıyla, küçükbaş hayvan üretimimiz de 41,9 milyona ulaşmış durumda. Yine, hayvansal üretimde süt, kırmızı et, tavuk eti, yumurta, bal ve su ürünleri yetiştiriciliğinde de artışlarımız söz konusu. Bunları 1984'te -biraz önce arz ettiğim gibi- ilk tarım sayımından aldık, 2000, 2014 ve 2015 verileri var. 2015 verilerini sizlerle paylaşacak olursam: Süt üretimimiz 18,7 milyon ton, kırmızı et üretimimiz 1,149 bin ton, tavuk eti 1,9 milyon ton, yumurta 16,7 milyar adet, bal üretimimiz 107,7 bin ton, su ürünleri yetiştiriciliğimiz 235 bin ton olarak gerçekleşmiş. 2015 verisi su ürünlerinde açıklanmadığı için onları size arz edemiyorum.

Tarımsal büyüme ve gayrisafi yurt içi hasıla ilişkisine bakacak olursak efendim: Yansıda görüldüğü üzere, TL bazında 2013, 2014 ve 2015'te cari fiyatla gayrisafi yurt içi hasılamız düzenli olarak artış göstermiş, 2015 yılında 2014'e göre 124,6 milyardan 148,3 milyara çıktı ama tabii, dövizdeki yükseliş nedeniyle 54,7

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

milyar olarak gerçekleşti. Tarımın gayrisafi yurt içi hasıladaki payı da yüzde 7,4; 7,1; 7,6 şeklinde gerçekleşti. Sabit fiyatlarla gayrisafi yurt içi hasılayı değerlendirdiğimizde, 2015 yılında reel büyüme, sabit fiyatlarla büyüme 7,6. Burada ekonominin genelindeki sabit fiyatlarla büyüme yüzde 4. Tablodan da görüleceği üzere, tarımdaki 2015 büyümemiz genel büyümenin oldukça üzerinde seyretmiş durumda.

Şimdi, efendim, yıllar itibarıyla 2014 ve 2015'te nakit ödediğimiz tarımsal desteklerden bahsedecek olursak, 2016 bütçemiz de yansıda: Burada destek konuları olarak alan bazlı destekler var; prim destekleri, hayvancılık destekleri, tarımsal sigorta desteği, telafi edici ödemeler, kırsal kalkınma desteği ve diğer tarımsal destekler başlıkları altında. 2015 yılında 10 milyar TL ödedik, 2016 yılında da 11 milyar 644 milyon TL toplam nakit tarımsal destek ödeyeceğiz. 2003-2015 döneminde toplam 78,6 milyar TL nakit destek ödemesi yapıldı Bakanlığımızca.

Şimdi, 2016 yılı için bitkisel üretimde yapmayı tasarladığımız destek planlamasını size arz edecek olursam: Mazot ve gübre desteği ödemesi, yine 2016 yılında da bu uygulamamız devam edecek. Prim desteklerinde yağlık ayçiçeği, kütlü pamuk, soya fasulyesi, kanola, aspir, kuru fasulye, nohut, mercimek, zeytin ve yağı ve çay için birim destek miktarında artışlar sağlanacak. Yer altı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edilen yerlerdeki parselde 2016 yılında ekimi yapılan mercimek ve nohut ekenlere fark ödemesi desteğine ilave destek ödemesi yapacak. Bu sayede çiftçilerimizi bu alana cezbetmeyi, çekmeyi hedefliyoruz. Yine, meyve, sebze ve tarla bitkileri olarak ödenen organik tarım desteği 2016 yılında 4 kategoriye göre sınıflandırılarak ödenecek. Sertifikalı tohum kullanım desteğinde yonca, yer fıstığı, kuru fasulye, nohut, mercimek, patates, korunga, fiğ, yem bezelyesi desteklemelerinde fiyat artışı yapılacak. Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu ve sertifikalı fidan üretimi destek kapsamına alınacak. Orijinal ve üstü tohumluk üretimi ile orijinal ve üstü tohumluk kullanımı destek kapsamına alınacak. Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği olarak Bakanlıkça yetkilendirilen tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan ziraat odası ve üretici örgütlerine işletme bazlı danışmanlık yapmak üzere en fazla 2 tarım danışmanı için, istihdam edilen her bir tarım danışmanına on iki aylık hizmet sunumuna bağlı olarak destek ödemesi yapılacaktır 2016 yılı için.

64'üncü Hükûmetin Eylem Planı'nda 151 no.lu eylem olarak yer alan havza bazlı üretim modeli var. Bu eylem, tarımsal destekler, tarım havzaları bazında ürün deseniyle birlikte su kısıtı gözetilecek şekilde yeniden düzenlenecektir; bu eylem bu ifadeleri içermekte. Bu eylem kapsamında Bakanlığımızca 2017 yılında havza bazlı bitkisel üretim desteğine geçilecek. Bu desteğin getireceklerini ben sizlerle paylaşayım, mevcut durum zaten malumunuz. Öncelikli olarak, 19 ürün için verimlerine göre belirlenecek havzalarda ekim alanı bazında destekleme yapılacak, su kısıtı gözetilecek, destekleme kalemleri basit ve sade olacak ve burada bürokrasi azaltılarak çiftçilerimize gerçekten ciddi bir rahatlama sağlamayı hedefliyoruz. Ekim nöbeti gözetilecek, destekler orta vadeli mali plana uygun olarak üç yıllık planlanacak ve açıklanacak. Bu sayede çiftçilerimiz, ne ürettiğinde hangi desteği alacağını üç yıllık bir periyotta, bir perspektifte görüp planlamasını buna göre yapacak. Bu şekildeki yapacağımız destekleme ödemesi AB ve DTÖ normlarına daha yakınlaştırıcı bir destek ödemesi olacak. Yine, arz açığı olan ve stratejik ürünlere verimli olduğu havzada daha fazla destek ödemesi yapacağız. Desteklemeler yılda 2 defa ödenecek, bu da çiftçilerimizi rahatlatacak, hangi tarihte ne kadar destek aldığını bilip planlamasını, bütçesini ona göre ayarlama imkânı bulacak efendim.

Bu kapsamda Bakanlığımızın yaptığı çalışmalar: İklim, su kısıtı, veri, arazi yapısı gibi birçok bileşeni değerlendirerek Türkiye'yi 30 tarım havzasına böldük. İnşallah, 2017 yılında desteklememizi bu havzalar için ödeyip, ürünler en verimli şekilde hangi havzada yetişiyorsa ona göre destekleyeceğiz. Havza bazında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

desteklenecek ürünlere baktığımız zaman, 17 ürün var burada bizim için stratejik olan ürünler. Bunlar yansıda görülüyor, tek tek okumayacağım; arpa, buğday, çeltik, çavdar, yem bitkileri gibi. Buraya fındık ve yem bitkilerini ekledik.

Bu desteklere ilişkin verilme kriterleri olarak şunları sizinle paylaşabilirim: Bakanlığın ilgili kayıt sistemine kayıtlı olması çiftçinin, o ürünün Bakanlıkça belirlenmiş havzada üretilmesi, ürün bazlı ödemeden alan bazlı ödemeye geçilmesi, yine burada verim dikkate alınarak ödeme miktarı tespiti, fındık ve yem bitkilerinin bu sisteme dâhil olması, tarla bitkilerinde ekim nöbeti uygulanması -burası çok önemli- su kısıtı olan parsellerde su tüketen ürünlerin desteklenmemesi bu destek modelinde baz alacağımız unsurlar.

“Bu destekleri öderken doğruluğunu nasıl tespit edeceğiz?” sorusunun cevabı olarak: Tarım parsellerinin uydu görüntülerinden faydalanacağız. Bakanlığımızın geçmiş olduğu işletme bazlı danışmanlık modelinde görevlendirilecek personelin sahada bizzat yerinde yapacağı kontrollerden faydalanacağız. İl, ilçe müdürlüklerince örnekleme yöntemiyle yapılacak denetimler bize yardımcı olacak. Son olarak da Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığınca yapılacak incelemeler buradaki uygulamaların yerinde kontrolüne ilişkin Bakanlığımıza veri sağlayacak.

Yine, geçmiş yıllarda Bakanlığımızca yapılan hayvancılık desteklemelerine bakacak olursak, 2014, 2015’i detaylı verdik yansıda. Burada yem bitkileri üretim desteği var, buzağı desteği, ıslah amaçlı küçükbaş hayvan yetiştirici desteği, besi desteği, büyükbaşta hastalıktan arı hayvan tazminatı, hastalıktan arı işletme onaylı süt işletmesi desteği, süt desteği, büyükbaş hayvan desteği, çiğ sütün değerlendirilmesi, arıcılık ve bal desteği, su ürünleri desteği ve diğer hayvancılık destekleri olmak üzere 2014 yılında 2,6 milyar, 2015’te 2,9 milyar destek ödememiz var. 2003-2015 yıllarında toplam 17,8 milyar TL hayvancılık için destek ödemesi yapmışız. Hayvancılık desteğinin Bakanlığımız toplam destek bütçesi içindeki payında -başlangıcını almadık, yıllar itibarıyla ciddi artış var- 2014 yılı itibarıyla yüzde 28,6; 2015 yılı itibarıyla da yüzde 29,3’e ulaşmış durumda.

Hayvancılık destekleri için 2016 yılında şunları yapmayı hedefliyoruz, planlarımız: Anaç sığır, manda besilik materyal desteği kapsam ve miktarı artırılacak, buzağı desteği, soy kütüğü, malak desteği, anaç koyun, keçi desteği ve büyükbaş besi desteklemelerinde birim fiyat artışı yapılacak. Buzağı desteği olarak, dört ay ve üzeri programlı aşıları tamamlanmış buzağılara ve bu kapsamda ilave olarak döl kontrolü projesinden geçmiş spermayla tohumlanan buzağılara ilave destek vereceğiz. Malaklara yine destekleme yapılacak. 2016 yılında aşılama sonrası meydana gelen büyükbaş ve küçükbaş hayvan ölümleri destek kapsamına alınmış. 2016 yılı için yine, sadece soğutulmuş ve birlikler aracılığıyla pazarlanan süte farklı destek vereceğiz. 15 Nisan 2015 tarihinde yayınlanan Süt Tedarik Sözleşmesi hükümlerine göre destekleme ödemesi yapacağız. Süt regülasyon desteği devam edecek. Yem bitkilerinde destekler 2016 yılında da artırılarak devam edecek; malumunuz, bu hayvancılığımızın gelişmesi için çok önemli. Yine, 2016 yılında avcılıktan çekilen balıkçı gemileri tekrar destekleme kapsamına alınacak. Bu kapsamda son olarak, su ürünlerinde kapalı sistem üretim destek kapsamına alınacak. Hayvancılıkla ilgili 2016 destek planlamamız bu şekilde.

2016 yılı hayvancılık desteklerini kalem olarak yansıda görüyorsunuz, tekrar okumayayım. Bu kapsamda 2016 yılı destek bütçemiz 2,988 milyar TL. Malumunuz olduğunuz üzere, bu desteklerin tahakkuk işlemleri 2016 yılında, ödemeleri ise 2017 yılında yapıyor.

Yine, hayvancılıkta yürüteceğimiz projeler ve çalışmalarımızı size arz edecek olursam: Süt Tedarik Sözleşmesi’yle sütte sözleşmeli üretimi yaygınlaştıracacağız. Süt regülasyon programı uygulamaya devam ediyoruz. Okul Sütü uygulaması devam edecek. Karkas fiyatlarını günlük takip edip gerekli tedbirleri alıyoruz. Besi işletmelerindeki boş kapasitenin doldurulması amacıyla yurt dışından ithalat izni

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 7

veriyoruz. Koyun ve Keçilerde Verimliliği Artırma Projesi'yle koç ve teke dağıtım yapıyoruz. Çoban İstihdamı Projesi'ne destek veriyoruz. Küçükbaş hayvancılıkta koyun ve keçi türü hayvanların kayıt altına alınarak izlenmesi amacıyla elektronik küpe sistemi hayata geçirildi, bu önemli bir uygulama. Yine, bölgesel projelerimizden GAP, DAP, KOP, DOKAP illerinde küçük aile işletmelerine küçükbaşta 100-200, büyükbaşta 10 ve 50 baş anaç hayvana, yeni yapılacak veya modernize edilecek ahır ve ağılların inşaatına yüzde 50 hibe veriyoruz. Yüksek verimli erkek damızlık alımına -işte bunlar boğa, koç, teke- yüzde 80 hibe desteğimiz 2016 yılında devam edecek yine.

2016 yeni projelerimiz olarak genomik seleksiyon laboratuvarı ve veri tabanının oluşturulmasını hedefliyoruz. Sığır türünde Mobil Tohumlama Projesi'yle suni tohumlamalar anlık olarak e-ıslah sistemine aktarılabilir. Kaliteli süte daha fazla prim desteği vereceğiz. Damızlık düve yetiştiriciliği projesini uygulayacağız, yaygınlaştıracacağız. Bu da 2016 yılında hayvancılıkla ilgili yürüteceğimiz projeler ve çalışmalar.

Malumunuz, Hükümet Eylem Planı'nda da vardı, genç çiftçilere 30 bin TL hibe desteği verilmesi. Buna dönük mevzuat yayınlandı. Buradaki başvuru şartları, kırsal alanda ikamet eden 18-40 yaş aralığında gerçek kişiler. Program üç yıl boyunca genişletilerek devam edecek, programın 2016 bütçesi 450 milyon TL. Genç çiftçilerden dosya parası ve proje hazırlama ücreti alınmayacak. Projeye başvurular, 13 Nisan-12 Mayıs 2016 tarihleri arasında yansıda gördüğünüz web adresinden, web üzerinden alınacak. Burada desteklenecek proje konularını size arz edecek olursam: Hayvansal üretim desteklenecek, bitkisel üretim ve yöresel ürünlerinde tıbbi ve aromatik bitki üretimi işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi genç çiftçilere yapılacak hibe desteği kapsamında desteklenecek konu başlıklarıdır.

Efendim, son olarak, tarım sigortalarına ilişkin bilgi arz etmek istiyorum. Malumunuz, tarım sigortaları ilk kez 2006 yılında başladı. Burada poliçe bedelinin yüzde 50'si hibe olarak karşılanıyor. Uygulamanın başladığı 2006 yılından dün itibarıyla yani 19 Nisan 2016 tarihine kadar 6,8 milyon adet sigorta poliçesi kesildi, 83 milyar TL'lik tarımsal varlık sigortalandı, 2,4 milyar TL prim desteği ödemesi yapıldı ve bunun sonucunda da 2,4 milyar TL hasar ödemesi TARSİM kapsamında zarar gören üreticilerimize yapılmıştır. Benim sunumum bu kadar.

Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Bakanım...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Sayın Başkanım, IPARD kapsamında TKDK kurum Başkanlığımızın da bir sunumu var daha kısa. Eğer uygun görürseniz, onu da bir sunmak isteriz kısaca hızlı bir şekilde.

BAŞKAN – Ona geçmeden önce Ekonomi Bakanlığımızın bir sunumu olacak mı?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ TARIK SÖNMEZ – Küçük bir sunumumuz var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ne kadar bir süre alacak?

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ TARIK SÖNMEZ – On-on iki dakika da bitiririz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, şöyle yapalım mı: Yani, saat 13.30 gibi falan planlasak nasıl, uygun mu? Herhâlde doğru olur o, 13.30 gibi tamamlamaya çalışalım.

Peki, o zaman sizden sonra Ekonomi Bakanlığının da sunumunu alalım.

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Ahmet Bey, çok detaya girmeden, soru olursa gireriz daha sonra...

BAŞKAN – Her iki sunumu aldıktan sonra suallere geçelim değil mi arkadaşlar veya görüşlerimizi alalım, o daha doğru olur herhâlde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

Peki, devam edelim.

2.- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanı Ahmet Antalyalı tarafından, uygulanan ve uygulanması planlanan tarımsal desteklemelere ilişkin

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU BAŞKANI AHMET ANTALYALI – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; kısaca, kurumumuz tarafından yapılan desteklemeleri arz etmeye çalışacağım.

Bildiğiniz gibi, 2007 yılında kurulan kurumumuz, 2011 yılında akredite oldu ve 2013 yılı itibarıyla da 42 ilde bir program uyguluyor. IPARD I kapsamında yüzde 75'i AB fonu, yüzde 25'i ulusal kaynaktan olmak üzere yaklaşık 1 milyar 165 milyon avroluk kaynağı üreticilerimize 2016 yılı sonu itibarıyla kullandırmış oluyoruz.

Burada gördüğünüz gibi, IPARD I kapsamında ilk olarak desteklediğimiz sektörlerden kısaca bahsetmek istiyorum: Süt üreten tarımsal işletmelere 15 bin yani yansıda da göreceğiniz gibi, 1 milyon avroya kadar yüzde 65'e varan oranlarda hibe verdik. Yine, et üreten işletmelere de aynı şekilde, kırmızı etse 1 milyon avro, özellikle kanatlı etiyse 500 bin avro burada verdik. Yine, süt üreten ve süt ürünlerini işleme, pazarlamasıyla ilgili desteklerimiz oldu. Burada 3 milyon avroluk yatırım tutarında, yine yüzde 50 oranında hibeler verdik IPARD I kapsamında. Süt toplayan üretici örgütlerine de yine 1 milyon avroya kadar burada yüzde 50 oranında hibe kullandık. Yine, gördüğünüz gibi, tabii, et ve et ürünlerinin işlenmesi, pazarlanması, meyve, sebzelerin işlenmesi, pazarlanması, su ürünlerinin işlenmesi, pazarlanması, çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, geliştirilmesi... Burada arıcılık, süs bitkileri, tıbbi aromatik bitkiler var, aynı zamanda yerel ürünler ve mikro işletmelerin geliştirilmesi kapsamında da desteklerimiz oldu. Kırsal turizm ve kültür balıkçılığını IPARD I kapsamında destekledik.

Yansıda gördüğünüz gibi, 42 ilimiz hâlihazırda desteklendi. Bunlar, tabii, gayrisafi yurt içi hasıladan aldıkları pay yani kişi başı millî gelir, net göç hızı ve tarım potansiyelleri dikkate alınarak belirlendi. Hâlihazırda, özellikle ülke nüfusumuzun yüzde 50'si IPARD illerinde yaşıyor, kırsal nüfusun da yaklaşık yüzde 66'sı IPARD illerinde yaşamaktadır. Tabii, biz bu IPARD I kapsamında genel olarak 10.726 projeye sözleşme imzaladık ve burada yaklaşık 6,8 milyar yatırım tutarında yatırım gerçekleşti. Bunun da 3,4 milyar TL'sini hibe olarak yatırımcılarımızla buluşturuyoruz 2016 yılı sonu itibarıyla. Bunun 2,1 milyar TL'sini yatırımcılarımızın hesabına bugüne kadar ödedik. Yaklaşık 50 bin kişilik istihdam sağlandı, bizim işletmelerimizden yaklaşık 78 milyon dolarlık ihracat gerçekleşti ve binin üzerinde kadın yatırımcı ve yaklaşık 4.600 kadar da genç yatırımcı bizden hibe desteği aldı.

Sektörel bazda bakacak olursak: Gördüğünüz gibi, aslında IPARD I kapsamında yaklaşık 2,5 milyar TL yatırımla süt üreten işletmeler ön sırada yer alıyor. Bir de burada tabii süt ve süt ürünlerinin işleme, pazarlamasını da dikkate alırsak, yaklaşık 3 milyar TL yatırım tutarında yatırım gerçekleşmiş oluyor. Bundan sonra, tabii, takip eden sektörümüz yatırım tutarı itibarıyla beyaz et, kanatlı sektör. Yaklaşık 1 milyar TL gibi bir yatırım, bunun da yaklaşık 545 milyon lirasını hibe verdik, lokomotif sektörümüz diyebiliriz. Kırmızı et sektörü de bunu takip ediyor. Diğer sektörlerle ilgili olarak da ayrıntılara vakit kısıtlılığı olduğu için tabii giremiyoruz.

Tabii "Hangi illerimiz en fazla destek aldı?" diye sorarsanız, Ankara 1'inci sırada, sonra Konya, Elâzığ, Sivas, Diyarbakır, Afyon, Yozgat, Samsun, Bursa ve Maraş ilk 10 ilimiz olarak söyleyebiliriz. Yalnız, tabii, şuna da dikkat etmenizi isterim: Bazı illerimiz 2013 yılında akredite olduğu için yeni proje uygulamaya başladılar. İnşallah, onların da proje uygulama kapasiteleri artıyor. İstihdam oranlarında da yine sektörel bazda baktığımız zaman, özellikle arıcılık, süs bitkileri, tıbbi aromatik bitkiler sektörü ve kırsal turizm sektöründe çok ciddi istihdam sağlandığını ifade etmek isterim.

IPARD II döneminde... Efendim, bu dönemde ise, biz, yine yaklaşık yüzde 75 AB, yüzde 25 ulusal kaynaktan olmak üzere 2014-2020 yılları itibarıyla bu sene

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

uygulamaya başlayacağız. 1 milyar 45 milyon avroyu özellikle 42 ilimizdeki yararlanıcılarımızla buluşturacağız. İlk proje başvuru çağrı ilanına 18 Aralık 2015 itibarıyla çıktık, 22 Nisanda çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi tedbiri için de başvuruları kapatıyoruz. Sadece şunu ifade etmek isterim: İlk 15 çağrı döneminde yaklaşık 16 bin başvuru almışken, IPARD'ın 1'inci çağrı döneminde 7 binin üzerinde başvuru aldığımızı ifade etmek isterim. Yani, özellikle yararlanıcılarımızda, toplumumuzda ciddi bir farkındalık var, ciddi bir talep var. Kaynaklarımızın özellikle bu hayvansal üretimde yaklaşık 10 katı kadar bir talep aldık yani bütçemiz 370 milyon lira ancak bize 3 milyar hibe tutarında, yaklaşık 5 milyar yatırım tutarında proje geldi. Dolayısıyla, talep gitgide artıyor.

Efendim, özellikle IPARD II kapsamında tabii miktarlar, limitler ve oranlarda değişiklikler oldu. Destek oranları yüzde 70'e varan oranlarda artırıldı ve yeni tedbirleri de koyduk. Örneğin, biz burada yumurta üreten işletmelere hayvansal üretimde destek veriyor olacağız, 20 binden 100 bine kadar yumurta tavuğuna 1 milyon avroya kadar yüzde 60-70 oranında destek vereceğiz. Yüzde 60-70 şudur: Yüzde 10 atık yönetimiyle alakalı bir şey yaparsa yani hayvansal atıkların yönetimiyle, ona da destek veriyor olacağız.

Burada, tabii, yine diğer desteklerimiz IPARD I'deki gibi devam ediyor; kırmızı et, kanatlı et, et işleme, parçalama, süt işleme, süt toplama, bunlar devam ediyor. Tabii, biz burada yeni, özellikle çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesinde makine parkları, bazı birlikler, odalarımız makine parkları kurarlarsa, kültivatör, ekim dikim makinesi, gübre serpmeye, harman, hasat, ilaçlama makinesi gibi alırlarsa, onlara yine 500 bin avronun yüzde 65'ine kadar destekleme yapabileceğiz.

Tabii, burada yine, yeni bir tedbirimiz yenilenebilir enerji tesisleriyle alakalı. Özellikle çok ciddi bir talep var. Bu, yeni bir tedbirimiz. Hayvansal üretimde başvuran 2.400 projenin yaklaşık 1.150 tanesi yenilenebilir enerji yatırımıyla birlikte bize başvurdu. Biz de onları IPARD sıralama kriterlerinde öne aldık yani yenilenebilir enerji yatırımı yaparsa -mesela, bir broiler işletmemiz, bir hayvancılık işletmemiz- ön sırada yer alacak. Aynı zamanda da EPDK'yla bir görüşme gerçekleştirdik, yönetmeliklerini değiştiriyorlar, kendi tüketimlerini gerçekleştirmek üzere 300 kilovata kadar yani bağlantı anlaşmasına konu olmaksızın yapabilecekler, bize bir istisna tanıyor EPDK, sağ olsun. Onu -açıkçası, üst limitimizi Sayın Bakan Yardımcımıza arz ettim- artırmak üzere de bir çalışmamız devam ediyor. Bu sektör gelecek beş yılın en önemli sektörlerinden birisi olacak gibi gözüküyor, yenilenebilir enerji sektörü.

Efendim, bir de hâlihazırda akreditasyonu alamadığımız ancak inşallah, akreditasyonu alır almaz uygulamaya koyacağımız tarım-çevre-iklim-organik tarım tedbiri var. Yaklaşık 18,8 milyon avro bütçeli bir tedbir. Burada hektar başına 400 avro vereceğiz. Yani, erozyon yönetimi konusunda bir şey yapan çiftçilerimize... Özellikle Ankara Beypazarı'nı pilot bölge seçtik ve ilk olarak Ankara Beypazarı'nda başlayacağız bu uygulamaya, pilot çalışmayı daha sonra yaygınlaştıracacağız.

Lider yaklaşımı var, kırsal alanda yaşayan kesimin harekete geçirilmesi için burada geliştirilen yeni bir metodoloji. Burada belli moderatörler eğitiliyor, onlar o kırsal alanda çeşitli faaliyetlerle insanları aktive ediyor. Burada da yaklaşık 26 milyon euro paramız var.

Üçüncü tedbirimiz de kırsal altyapı hizmetleri. Burada nüfusu 10 binin altındaki belediyeler, köy idareleri, il özel idareler, organize sanayi bölgeleri faydalanıcımız olabiliyor. Burada da yüzde 100 hibe olmak kaydıyla 1 megavat enerji kapasitesine sahip yenilenebilir enerjiye yatırım yaparsa bir belediyemiz filan, buna 1,2 milyon avro yüzde 100 hibe vereceğiz. Yani, bu açıkçası çok önemli, küçük belediyelerimiz için filan da çok önemli. Burada 94,2 milyon avroluk kaynağımız olduğunu ifade etmek isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

Efendim, son olarak, Komisyonumuzun da açıkçası desteğini istediğimiz son konumuz, 81 ile yaygınlaşma konumuz var. Sayın Başbakanımız açıkladılar, 64'üncü Hükümet Programı'nda kırsal kalkınma desteklerinin 81 ile yaygınlaştırılmasını sağlamaya yönelik olarak bir çalışmamız hâlihazırda sürmekte. Bununla ilgili olarak, tabii, biz kanunumuzu Başbakanlığa gönderdik, inşallah... Komisyonla yapmış olduğumuz görüşmede Avrupa Birliği Komisyonu şunu ifade ediyor, dün resmî olarak da yazıyla bize bildirdiler: "Hâlihazırdaki mevcut yapı içerisinde bu destekleri sürdürümezsiniz, bunu yürütebilecek ayrı bir organizasyon, yapı kurun." Yani, merkezde bir ulusal destekler genel koordinatörlüğü kuracağız, altında proje ve finansman genel koordinatörlüğü, bu da 39 ilimizdeki ulusal programı yürütecek. Bu, IPARD benzeri bir program olacak ama ulusal kırsal kalkınma programı olacak.

Burada, tabii, önemli tek bir konu var, gündeme gelecek, şimdiden arz etmiş olayım. Efendim, bizim desteklerimiz vergiden muaf. Yani, dolayısıyla, 1 milyar TL'lik bir destek veriyoruz ancak yıllık 380 milyon liralık da vergi muafiyeti sağlıyoruz; KDV, ÖTV, diğer vergiler, hepsi. Tabii, şu anda kanunumuzda o vergiyle ilgili muafiyet yok ama Bakanlar Kurulu isterse yüzde 1'e indirebilir veyahut diğer kanunlarda değişiklik yapma çözümü var. Tabii, değerli Komisyonumuzun bilgisine arz ediyorum efendim. Yani, bu konu da önemli çünkü diğer illerimiz... Aslında, IPARD desteklerini neden istiyorlar? İstemelerinin temel sebebi, bizim proje üst limitlerimiz yüksek, hibe oranlarımız yüksek, aynı zamanda vergiden de muaf olunca tabii diğer illerimizdeki vatandaşlarımız da açıkçası bunu bizden talep ediyorlar.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, isterseniz Ekonomi Bakanlığının da sunumunu alalım, daha sonra arkadaşların görüşlerine başvuralım.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sunumun son maddelerinin bir tanesinde personel atamasıyla ilgili bir şey vardı ama arkadaşlar değinmediler.

BAŞKAN – Ona sunumdan sonra, üçüncü sunumdan sonra devam edelim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Orada yazdığı için söylüyorum.

BAŞKAN – Tekrar soralım, onu alalım, eksik kalanı, anladım.

Buyurun arkadaşlar.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi verseler daha iyi olur bu sunumları bize.

BAŞKAN – Yok, o son maddeyle ilgili görüşü söyledi, onunla ilgili bir açıklama.

İsterseniz, bu sunumu tamamlamak üzere o son maddeyi siz iletirseniz... Tam olarak kastınız nedir?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Personelle ilgili...

BAŞKAN – Bir açıklık getirirseniz o bölüme.

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU BAŞKANI AHMET ANTALYALI – Efendim -bildiğiniz gibi- 39 ilimiz için yaklaşık 407 adet yeni personel istihdamı yapacağız. Tabii, biz bununla ilgili olarak Başbakanlıktan sınav iznini aldık, Devlet Personelin de uygun görüş vermesini bekliyoruz. Uygun görüş verir vermez, inşallah, sınav ilanına çıkacağız efendim, yeni bir istihdam gerçekleştireceğiz bu illerimizde çalışmak üzere 407 personel.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Buyurun.

3.- Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Vekili Tarık Sönmez tarafından, uygulanan ve uygulanması planlanan tarımsal desteklemelere ilişkin

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ TARIK SÖNMEZ – Sayın Başkanım, çok kıymetli Komisyon; hepinizi şahsım ve Bakanlığımız adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün benimle birlikte İhracat Genel Müdürümüz ve Teşvik ve Uygulama Genel Müdürümüz de burada.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

Efendim, bizim Ekonomi Bakanlığı olarak tarımla ilğimiz ihracat ve yatırıma ilişkin destekler boyutuyla mevcut. Dolayısıyla, öncelikle, daha ağırlıklı olarak destek sunduğumuz ihracat kısmından başlayacağım uygun görürseniz, akabinde de yatırım teşvikleri boyutunda vermiş olduğumuz desteklerle ilgili kısma geçeceğim.

Tarımsal ürünlerde ihracat desteklerimiz iki kısımdan oluşuyor; birincisi: İşlenmiş tarım ürünlerine verdiğimiz destekler. Bunlar daha çok, Avrupa başta olmak üzere dünyanın farklı ülkelerine ihracatını yaptığımız işlenmiş tarım ürünleri, belirli bir aşamadan geçmiş ve katma değeri yüksek olan tarım ürünlerini kapsıyor, bunlarla ilgili kısmı bir destek kapsamında. Burada da Dünya Ticaret Örgütüne yükümlülüğümüz çerçevesinde aslında destekleri kurgulamış durumdayız fakat fiilî durumda vermemiz gereken destekler bu limitlerin üzerinde olduğu için biz, sizlerin de malumu olduğu üzere, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu kararları marifetiyle, bir gizli karar da çıkartmak suretiyle limitleri geçen kısmı da destekliyoruz. Yani DTÖ taahhütlerimiz bir üründe en fazla belirli bir rakamı desteklemeyi öngörmüş olduğu durumda biz o destek rakamına ulaştığımızda kesmiyoruz, onun kalanını da destekliyoruz devletimizin bu konudaki inisiyatifi çerçevesinde.

İkincisi husus da konjonktürel bazda destek ihtiyacı hasil olan ürünlere yönelik olarak. Bunlar da belirli dönemlerde Türkiye'deki arzın yüksek olduğu veya yurt dışındaki talebin sıkıntılı olduğu durumlarda ihracatçılarımızın da iç piyasadaki dengelerini sağlamak ve gerek fiyat gerekse bu ürünlerin iç piyasada değerlendirilemeyen kısmının yurt dışı edilmesi noktasında bu kısmı destekliyoruz. Dolayısıyla, aslında, bizim ihracatla ilgili kısımda desteklediğimiz iki kategori bu şekilde oluşmuş oluyor.

Demir söyledim, aslında DTÖ çerçevesinde yapıyoruz ilk kısmı, 44 ürün grubu var ama bunun 16 ürün grubuna biz bütçe kısıtları çerçevesinde destek veriyoruz. Bunlar: Kümes hayvanları etleri, yumurta, bal, kesme çiçekler, dondurulmuş sebzeler, kurutulmuş sebzeler, dondurulmuş meyveler, alt kısımda ifade edilen diğer ürünler; "işlenmiş tarım ürünleri" olarak ifade ettiğimiz ürünler.

Burada, 2002 yılından bu tarafa vermiş olduğumuz desteklerin genel bir özeti var Sayın Komisyon. Burada da görüleceği üzere, 2015 yılı itibarıyla bizim bütçemizin yaklaşık yüzde 40'lık kısmını biz tarım ürünlerine veriyoruz. Aslında bu oran geçmiş yıllarda bir miktar daha fazlaydı, 2002'de, görüyorsunuz, yüzde 60 oranındaki kısmını tarımsal desteklere verirken daha sonra özellikle ihracatımızın katma değerli ürünlere yönelik olarak evrilmesi, o yöne yönelik olarak bir dönüşüm sağlanması noktasındaki Hükümet politikası çerçevesinde daha çok yüksek teknoloji ihtiva eden ürünlere yönelik desteklerin Ekonomi Bakanlığı eliyle verilmesi kararı çerçevesinde bizim diğer desteklere sağladığımız miktarlar miktar bazında arttığı için tarımsal desteklere vermiş olduğumuz rakamlar miktar olarak artsa bile oran olarak bir miktar düşüş göstermiş durumda. Geline nokta, geçen yıl itibarıyla tarım ürünlerine vermiş olduğumuz toplam rakam 456 milyon TL'yle yüzde 39'luk bir kısmı oluşturuyor. Malumunuz yine, bizim "ihracat destekler" kısmında markalaşma, yurt dışına açılım, pazarlama, fuar gibi diğer asli konulardaki desteklerimiz mevcut; bunların toplamı da 2015 yılında 704 milyon TL oldu yüzde 61 oranla. Dolayısıyla, 2015 yılını biz 1 milyar 160 milyon liralık bir destekle kapatmış olduk.

Sayın Başkan, çok kıymetli üyeler; bu slaytta tarımsal ürünlere ilişkin desteklerin biraz daha detayını görmekteyiz. Burada temel tarım ürünleri yüzde 39'luk alt dilimin yüzde 20'lik kısmını oluştururken, taze meyve, sebze ürünleri yine yüzde 20'nin alt detayları olarak turunçgil, taze üzüm ve taze sebze ürünlerinden oluşmakta; işlenmiş tarım ürünleri ise yüzde 18'lik bir oranla bu kısmı, hayvansal ürünler dâhil olmak üzere, oluşturmaktadır. Burada bunu belki detay olarak biraz daha açıp "Neye ne veriyoruz?"u söyleyebiliriz. Turunçgil ve taze üzümde 150 TL olarak destek vermekteyiz. İlgili dönemler itibarıyla bazı taze sebze, meyve ürünlerinde ki bunlar domates, hıyar ve biberdir; bunlar örtü altı ürünleridir çok kıymetli Komisyon,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

bunlarda tarla döneminde destek ihtiyacı bulunmadığından biz bunu örtü altı dönemi itibarıyla desteklemekteyiz, burada da 80 TL olarak destekliyoruz ton başına.

Onun haricinde, az önce bahsettiğim DTÖ taahhütlerimiz çerçevesindeki farklı ürünler, her bir ürün, yine arz-talep durumu ve iç piyasadaki mevcut durumu dikkate alınarak belirleniyor, geniş bir liste ama işlenmiş tarım ürünlerinin doğasına bağlı olarak yine miktar bazlı desteklenmekte. Domates ketçabı ihracatında 110 TL/ton şeklinde bir desteğimiz var. En son bu yıl, patatesle ilgili bir arz fazlası olması nedeniyle, iç piyasada bir sıkıntı oluşması nedeniyle bu noktada da yine 50 liralık bir destek öngördük. Yine belki ilave bilgi olarak, bu bahsettiğimiz, özellikle Rusya'da yaşanan sıkıntılar nedeniyle Rusya pazarına ağırlıklı olarak ihracatını yaptığımız narenciye ürünleriyle alakalı ve bazı meyve, sebze ürünleriyle ilgili olarak da bir karar daha çıkarttık, bunu da bu yıla özgü olmak üzere yüzde 50 olarak ve nakit olarak ödeme kararı aldık.

Malumunuz, şu ana kadar benim ifade etmiş olduğum desteklerin tamamı mahsup sistemiyle yapılıyor. Bunun anlamı da üreticiler ve ihracatçılarımızın bizden ihracat yapmak suretiyle hak ettikleri destekleri devlete olan borçlarına mahsup ediyorlar; Sosyal Güvenlik Kurumu primleri, vergi borçları gibi borçlar belirli bir sistem dâhilinde firmalarımızın borcundan düşülmek suretiyle firmalarımıza bir anlamda ödeme yapılmış bulunuyor.

Burada yine sektör bazında verilen desteklerin kırılımları görülüyor. Son yıl itibarıyla bakıldığında, 456 milyon liralık tarıma verilen desteklerin işlenmiş tarım ürünlerine verilen kısmının 218 milyon olduğu, turunçgile verilen kısmının 193 milyon olduğu ve diğer yaş meyve, sebze verilerinin de 45 milyon TL olduğu görülmekte.

Bir sonraki slaytta bu Destekleme Fiyat İstikrar Fonu'ndan sağlanmış olan desteklerin toplam tarımsal hasıla ihracatımız, tarımsal ürün ihracatımız içerisindeki payı ve bu manadaki karşılaştırmayı göstermekte. Yıllar itibarıyla bakıldığında, 2002 yılında yaklaşık 3,7 milyar dolarlık bir tarımsal ürün ihracatımız varken geçen yıl 2014'e göre bir miktar düşüş yaşanmış olsa dahi 17 milyar dolara yakın bir tarımsal ürün ihracatımız var. Dolayısıyla, burada da desteklenen rakamlar ile ihracatımızın bir anlamda ilişkisi ortaya konulmuş bulunmakta.

Sayın Başkan, ikinci kısım yatırım teşvikleri boyutunda Ekonomi Bakanlığı olarak sağladığımız desteklerle alakalı. Bu ilk slaytımız Genel Teşvik Sistemi'mizin aslında bir resmini göstermekte. Burada tarım ve tarımsal sanayi yatırımları genel ve Bölgesel Teşvik Sistemi'nden faydalanmakta olup büyük ölçekli yatırım olarak tanımlanan yatırım konuları arasında tarım ve tarımsal sanayi yatırımlarımız yer almamaktadır. Aslında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız sunumunda bu genel çerçeveyi vermiş oldu ama benim şöyle bir ayrımı yapmamda fayda olabilir: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız tarafından verilen destekler daha çok kırsal kalkınmanın sağlanması, tarımsal makine ve buna bağlı ekipmanın kullanımının artırılarak tarımsal üretim ve pazarlama altyapısının geliştirilmesi şeklindeki konularda yoğunlaşırken, Bakanlığımızca sağlanan destekler daha çok tarımsal sanayinin üretim, istihdam ve ihracat odaklı gelişmesi noktasında odaklanmaktadır. Bakanlığımızca hayvancılık konusunda sadece entegrasyonu sağlayan yatırımlar desteklenmekte ve belirli sayının üzerindeki hayvancılık yatırımlarının tarımsal sanayi sektörüne entegrasyonu hedeflenmektedir.

Bitkisel üretim konusunda ise, yine, ülkemizde tarımsal üretim ve ihracat bakımından önemi olan, potansiyel arz eden, sermaye yoğun bir yatırım konusu olan ve modern şartlarda iklim koşullarına bağlı kalmadan tüm yıl üretim yapan örtü altı yetiştiricilik desteklenmektedir. Yine, yüksek besin değerine sahip ürünlerle ülkemiz gıda ihtiyacının karşılanması için büyük önemi haiz, yarattığı yüksek ekonomik değerle, dış ticarete katkısıyla ülkemizin hızla gelişen sektörlerinden biri olan su ürünleri yetiştiriciliği de İstanbul hariç tüm illerimizde bölgesel destek unsurlarından faydalanmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

Son olarak belki şunu ifade edebilirim: Bakanlığımızca desteklenen tarım sektörü yatırımları, malumunuz, yeni Yatırım Teşvik Sistemi'mizin uygulamaya konulduğu Haziran 2012'den bu yana 449 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmek suretiyle desteklenmiştir, bu dönemde düzenlenen belgelerden 228 adedi entegre hayvan yetiştiriciliği, 36 adedi su ürünleri yetiştiriciliği ve 185 adedi de serada bitkisel yetiştiricilik ve kültür mantarı yetiştiriciliği konularına yönelik olarak düzenlenmiştir. Bu bahsettiğim yatırım teşvik belgelerinin toplam öngörülen sabit yatırım tutarı 2,88 milyar TL ve bu yatırımlarda istihdamı öngörülen toplam kişi sayısı da 10 binin üzerinde öngörülmektedir.

Sayın Başkanım, çok kıymetli üyeler; Ekonomi Bakanlığı olarak tarıma yönelik olarak verdiğimiz destekleri bu hâliyle özetleyebiliriz. Sorular olduğu takdirde genel müdürlerimiz bu konularda soruları cevaplamaya hazırdırlar.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanlığımıza da çok teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, yani hepimiz şunu biliyoruz: Dünyadaki tarımsal ürünlerin dolaşımında mutlaka, ülkelerin şu veya bu ad altında ürünleri destekledikleri bir vakıa yani ürünler doğal ve tabii şartlarda rekabet şansına sahip değil. Ben âcizane şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Bizi biraz ters köşeye yatırıyorlar -sahada gördüğümü arz etmek istiyorum- bundan kurtulmanın, buna çare bulmanın... İlgililer de bu masanın etrafında. Şimdi, genelde biz ürünü değerlendirirken paraya tahvil ederek bir maliyet çıkarıyoruz yani bir ürüne parayla bir ad koyuyoruz, örneğin "Patatesin maliyeti şu kadardır." diyoruz, veya "Patates şuna mal olmuştur." diyoruz ve başka ülkelerin patatesiyle veya işte, ayçiçeğinde bu daha müşahhas, pamukta daha da belirgin, yani ürünün adını koymadan bir rekabet şansımız dikkate alınabilirse daha doğru rekabet gücü elde edeceğimizi düşünüyorum. Mesela biz Ukrayna'daki birim alandan aldığımız ayçiçeğine göre daha fazla ayçiçeği aldığımız hâlde, Ukrayna'daki ayçiçeği bizim sınırlarımızdan, gümrüklerimizin sınır fiyat farklılıklarını da geçerek bize girebiliyor. O zaman nasıl giriyor? Yani birim alandan daha çok ürün bizde alınmasına rağmen Ukrayna'nın ayçiçeği Türkiye'ye gelebiliyorsa biz ürünün adını koyarken, fiyatlandırırken bir eksiklik yapıyoruz. Bence şöyle yapmalıyız veya şöyle daha mı doğru olur: Biz ürünü, ürünün girdilerini paraya tahvil etmeden, örneğin 1 ton ayçiçeğini üretmek için ne kadar, kaç kilogram veya hangi miktarda gübre kullandık, kilovatsaat cinsinden ne kadar elektrik kullandık, ne kadar işçilik kullandık; bunları yazalım, girdileri böyle yazalım, miktar olarak yazalım; çıktıyı da miktar olarak ölçelim. Miktar olarak rekabet edeceğimiz her ürünün desteğini karşı tarafın desteğiyle destekleyerek mağdur olmasını önleyelim. Şimdi, birim alandan daha çok ürün aldığımız hâlde o ürün bütün gümrük duvarlarına rağmen, vergilere rağmen sizin sınırlarınıza geliyorsa o ürün üretildiği ülkede daha çok destekleniyor demektir. Dolayısıyla, desteklerde rekabeti esas alan, birim alandan aldığımız miktarı esas alan, miktardaki girdileri miktar olarak toplayarak yani çıktıyı miktar, girdileri de miktar olarak hesap ederek bir yeni yöntem geliştirmenin bizi özellikle Dünya Ticaret Örgütünün önümüzdeki günlerde sınır fiyat farklılıklarını savunamayacağımız, gümrüklerin koyulamayacağı, desteklerin çok azaltılacağı bir zemine doğru taşıyacağını düşünüyorum. Onun için, bizi öne çıkaracak rekabet gücü yüksek ürünleri tekrar ele almalıyız diye düşünüyorum. Bunun değerlendirilmesi gerçekten çok önemli.

Bir de şöyle bir hususu görüyorum ben: Mesela bunu şekerde yaşıyoruz biz. İşte, Brezilya'nın şekeri çok ucuz gözüküyor. Ya, ben dedim ki: "Acaba Brezilya şekerde ne yapıyor da bize göre daha uygun fiyatlarla şeker mal ediyor?" Brezilya'ya kadar gittim, şeker fabrikasına girdim, bütün detaylarına baktım, çok enteresan şeylere rast geldim. Birim alandan biz daha çok şeker elde ettiğimiz hâlde Brezilya'nın şekeri o okyanusu vesaireyi aşarak, birçok gümrüğü aşarak bize gelebiliyor, bizimle rekabet edebiliyor. Peki, nasıl ediyor? Birim alandan hemen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

hemen aynı miktarı almanıza rağmen orada çok özel destekler var. Mesela, nedir? Çok göze çarpmıyor ama çevreyle ilgili kaygıları yok, arıtımla ilgili bir yatırımları yok, arıtmayla ilgili bir işletme giderleri yok, çevreyle ilgili bir işletme giderleri yok. Mesela, en basiti, bizim bir şeker fabrikamızda arıtmayla ilgili yaklaşık 50 milyon dolarlık yatırıma ihtiyaç vardır; bu bir girdidir, bu bir maliyettir, şeker binecek maliyettir. Orada ne olmuş? Muaf tutulmuş. Başka ne olmuş? Ürettikleri enerjiyi bile bedava kullanıyorlar. İşçilikte, herhangi bir işçiyle ilgili kaygıları yok, sosyal güvenceleri yok. İşte bütün bunları topladığınız zaman siz rekabet edemiyorsunuz, rekabet şansınızı kaybediyorsunuz. Onun için, rekabette esasın, aslın yani paraya tahvil edilmiş fiyatlarla değil miktar üzerinden yapılmasının bizi daha doğru yönlendireceğini düşünüyorum.

Bir de özellikle Ekonomi Bakanlığımızdan, işlenmiş ürünlerin desteklenmesini tabii ki çok doğru bulmakla birlikte işleyecek tesislerin kurulmasına yani sanayi yatırımlarına da özellikle destek verecek bir argüman geliştirmeliyiz. Tarım ürünlerini, eğer biz inciri incir olarak, üzümü üzüm olarak satarsak, inciri veya üzümü işte bunun içerisine koyup, ambalajlayıp dünyaya süremezsek ürünün rekabet şansı yok. Onun için, bizim acilen daha çok, ürünlerimizi endüstriyel ürüne dönüştürecek sanayi yatırımlarına ihtiyacımız var. Burada da yeni bir perspektife, yeni bir bakışa, yeni bir desteğe ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bunun sağlanmasının bizi daha rekabetçi kılacağını zannediyorum.

Diğer taraftan, havza bazlı destekleri çok değerli, çok kıymetli buluyorum ama şu kaygıyı da ifade etmeden geçemeyeceğim: Yani, sonuçta, su kısıtına destek verebiliriz. Vatandaşın bugün yerleşkesinde, yerleştiği yerde veya ziraatını yaptığı bölgede bir geliri var. İşte, ne kullanıyor? Yer altı suyu kullanıyor. Yarın bir kısıt getirdiniz, oradaki havza bazlı üretimden su kısıtı var diye desteği çektiniz, ne olacak oradaki vatandaşım? Toplam geliri düşecek. Dolayısıyla, eğer bir kısıttan dolayı biz bir üründeki desteğimizi azaltacak olsak ikame ürüne vereceğimiz destek onun toplam gelirini azaltmamalı. Eğer toplam geliri azaltacak olursak biz yine köyden, kırsaldan kente göçü hızlandırmış oluruz, aldığımız su ürküttüğümüz kurbağadan daha da çok maliyetlere sebep olabilir. Bunun için, bu havza bazlı destekte özellikle su kısıtını dikkate alırken bu kaygıları da izale etmek lazım diye düşünüyorum.

Bir diğer husus da, işte bir havza ilan ediyoruz ama havzanın içerisinde havzalar var, daha dar, daha küçük bölgeler var; daha minimize edilmiş, daha küçülmüş havzaları da kendi içerisinde havza ilan ederek oranın verimliliğini ekarte edecek bir davranışta bulunmamalıyız. Bunun da bir çalışmasını havza bazlı çalışmalarda dikkate alırsak daha doğru bir düzenlemeyi sağlamış oluruz diye düşünüyorum.

Ben bir açılış ve giriş olsun diye kabaca bunları ifade ettim, söz arkadaşlarımızın.

Buyurun arkadaşlar.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bir ara versek Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Peki, beş dakika ara verelim o zaman.

Kapanma Saati: 11.49

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.30

BAŞKAN: Recep KONUK (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet ÖNTÜRK (Hatay)
SÖZCÜ: Mehmet ERDEM (Aydın)
KÂTİP: Hüseyin FİLİZ (Çankırı)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, İkinci Oturumu açıyorum. Ben şimdi arkadaşlara sözü bırakayım.

Yani biraz da şunu söylemek istiyorum: Özellikle doğal rekabet kabiliyeti olan hiçbir ürünü biz dışarıdan ithal etmemeliyiz. Eğer doğal olarak, tabii olarak üretme kabiliyeti bu coğrafyada varsa, bir şekilde biz onu üretmenin yolunu bulmalıyız yani bu ürünü ithal etmemeliyiz. Basit bir örnek: İşte, her yıl biz dışarıdan yaklaşık 30 bin ton patates nişastası ithal ederiz. Patatesin birim alanından alınan miktarları, işte, Avrupa'yla birbirine çok yakın olmasına rağmen, bizim soframızda maalesef başka ülkelerin patates nişastası bulunur. Bizim tabii olarak üretme kabiliyetimiz, birim alandan alınabilirliği tabii olarak varsa, reel olarak varsa bu ürünler hiçbir şekilde ithal edilmemeli. Bunun yol ve yöntemini de hep beraber inşallah geliştiririz diye düşünüyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum. Bu üçüncü toplantıda, gerçekten, aslında çok asli bir görevimiz olan tarımsal üretimde desteklemeler konusundaki çalışmalar hakkında bizleri bilgilendirme amaçlı bu toplantıyı gerçekleştirdiniz. Gerek Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığımızın gerek Ekonomi Bakanlığımızın yetkililerine de teşekkür ediyorum.

Tabii, siz de ifade ettiniz, tarımı siyaset üstünde tutmak gerekir. Aslında ülkemizin menfaati olan her konuyu siyasetin üzerinde tutmak, bu konuda ortak bir noktada buluşulabiliyorsa onu öne çıkarmak gerekir diye ben de aynı şekilde düşünüyorum ama tarım sektörü, tabii, çok özellikleri olan bir sektör. Bunun detayına girmeyeceğim ama şunu da bekliyorum açıkçası: Bu sektörle ilgili bir konu gündeme geldiğinde, örneğin bir torba yasada İstanbul'un Avrupa Yakası'ndaki mera alanlarının vasıf, niteliğinin değiştirilmesi yetkisi Ulaştırma Bakanlığına veriliyor ise bunun önce Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonumuza gelip bir görüşülmesinde, bir tali komisyon olarak yok olma ihtimali olan mera alanları üzerinde bir görüş ortaya konmasında, siyaset üstü bir anlayışla mera alanlarının korunması adına gelmesinde fayda olur idi diye düşünüyorum.

Sayın Tarım Bakanımıza saygı duyuyorum. Gurur duyabileceği çok özel bir geçmişi olan, çok müstesna bir şahsiyet olabilir, öyledir, inanıyorum ama tabii, tarımsal üretimle ilgili bir geçmişin olmayışı, bu sektöre bakış açısını düşündürüyor, yani hangi pencereden, hangi açıyla bakıldığı konusu da, desteklemeler de dâhil düşündürüyor. Yine aynı şekilde Bakanlık Müsteşarımızın da İŞKUR'un önceki Genel Müdürlüğünden gelen, yine kendi alanında uzman, yetkin, önemli bir şahsiyet olmasını da asla tartışmaya bile açmak istemem ama liyakati düşünerek bunları ifade ediyorum. İşte o nedenle tarım sektörüne siyaset üstünde nasıl bakacağız? Bu sektörün gerçekten sektörü iyi bilen, içinde yaşamış, örneğin sizin gibi Sayın Başkan, sektöre doğru yön verebilecek kişilerce ve konunun, sadece bir -ekonomik- niteliğini değil, esas olan, bunun sosyal niteliğini de dikkate alan bir anlayışla yürütülmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, efendim, desteklemelerin ne amaçla olduğu, neden verilmeye çalışıldığı çeşitli şekillerde, bilimsel makalelerde bizim Tarım Kanunu'nda da yazar. Birinci amacı verim artışını sağlayabilmektir, daha doğrusu verimliliği artırabilmektir, birim alandan daha fazla ürün elde edilebilirliği artırabilmektir, kaliteyi artırabilmektir. Tabii ki bunlarla birlikte sosyal etkileri de yani üreticiyi üretimde tutabilmek, üretim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

alanlarının korunması, toprağın, suyun korunması, çevrenin korunması gibi daha birçok şeyi de bununla beraber düşünebiliriz. Ama bu anlamda baktığımızda, tabii, desteklemenin çok çeşitli olduğunu görüyorum. Şunu da belirtmek isterim: Tarımsal destekler, hayvancılık destekleri diye ikiye ayrılıyor. Oysa kanunda bile “tarımsal destekler” dediğinizde, bitkisel üretim, hayvansal üretim, hepsi bunun alt tanımlarıdır. Dolayısıyla, bitkisel üretime de yönelik, hayvansal üretime de yönelik yapılan desteklerin tümüne biz “tarımsal destek” diyoruz. Böyle bakmak gerekir, ki “tarımsal destek” diye sunulan şey de... Gayrisafi millî hasılanın 2015 yılı cari değerinin 1,9 kûsur trilyon olduğu ifade edildi, gene 2015 yılındaki tarımsal desteklemenin 10 kûsur milyar TL olduğu ifade edildi. Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesini hepimiz biliyoruz. Burada bir uyumsuzluğun olduğunu, kanuna dair uygulamada bir sıkıntının olduğunu söyleyebiliriz. Ha, bunun üstüne daha sonra hayvancılık destekleri... Şu dendi: Hadi tamam, onu da tarımsal destekleme kapsamına aldığımızda topu topu 12-13 milyar yapıyor ki kanunun öngördüğü desteklemede yine en az bir 6-7 milyar bir eksikliğin olduğunu görmek, söylemek gerekir.

Şimdi, çok çeşitli destekler var, doğrudur. Tabii, zaman içerisinde bu çeşitleniyor, çeşitleniyor, talep ona göre falan. Tabii, çeşitlilik önemli olduğu kadar bu desteklemenin ne kadar olduğu, o amaca yönelik verimi, kaliteyi, verimliliği artırmaya yönelik nasıl etkiler yarattığı, sosyal anlamda üreticinin refahına yönelik ne gibi etkiler yarattığı da çok önemli. Bu etkiden şuraya gelmek istiyorum: Bir destek veriyoruz, orada bırakıyoruz; verdiğimiz desteğin verime ne etkisi olmuş, bunun etkilerine bakmıyoruz; kaliteye ne etkisi olmuş ve yarattığı katma değere ve o destekleme sonucunda ülkeye yarattığı değer ne düzeyde olduğuna bakmıyoruz. Bunların da araştırılmasında, aslında bu gibi sunumlarda, “İşte, şu desteklemeyi uyguladık, şu düzeyden şu düzeye geldik.” gibi bir fayda ilişkisini de ortaya koymakta fayda var diye düşünüyorum.

Tabii, şimdi, IPARD önemli. IPARD kapsamındaki illerde örneğin Trakya bölgesi yoktu gördüğüm kadarıyla, İzmir yoktu. Tabii, burada taşra ve diğer... Yani bunun haksızlık olduğunu düşünüyorum açıkçası. İzmir için söylemiyorum ya da gelişmiş bir il için değil. Aynı ürünü üreten iki üretici, birisi orada, birisi burada, girdi maliyetleri aynı, yapılan iş aynı, sulaması vesaire hepsi aynı ama bir tarafta alınan desteklemenin diğerine göre, rekabet açısından bakıldığında, üreticiler arasında da bir haksızlığa neden olduğunu söylemek mümkün. Dolayısıyla, bu bölgesel teşvik yerine havza bazlı destekte de bu sıkıntının olacağını şimdiden görmek lazım. Belli bir havzada, o havzada üretimi öngörülen ürünlerin havza dışındaki üreticilerle bir rekabet sorunu yaratacağını da görmek, bilmek lazım. Onun da bir haksızlık olacağını şimdiden görmekte fayda var.

Tabii, desteklemenin alan bazlı değil, verim bazlı veya kalite bazlı olması, kalite artışını, verim artışını sağlar. Tabii ki yarattığı ve yaratacağı katma değer istihdama yönelik de değerlendirilmesinin istihdam artışına da neden olacağını veya mevcut tarımsal üretimde küçük üreticilerin de üretimde kalmasını sağlayacak bir anlayışta olmasının, bunun da etkilerinin göz ardı edilmemesi mutlaka gerekiyor. Siz söylediniz Sayın Başkan: “Üretimi parasal değerlere tahvil etmeyelim.” Katılıyorum ama tabii, bir Ukrayna örneği verdiniz, ayçiçeği. Türkiye'deki ayçiçeği, verim bizde de fazla. İşte, Brezilya örneği verdiniz, şeker pancarı ve şeker kamışı arasında bir karşılaştırma yaptınız. Tabii, orada şeker pancarı üretiminden sonraki atıkların değerlendirilmesi yoluyla üretilen etanol, alkol ve bunun yakıt amaçlı kullanılıyor olması ayrı bir değer yaratıyor. Sadece şeker nihai ürün değil, onun dışında başka yan ürünleri de belki değerlendirmek gerekir ama şunu söylemek istiyorum: Bir Ukrayna'daki üretim girdi maliyetleri ile bizdeki üretim girdi maliyetlerini, bir oradaki satın alma paritesi, satın alma gücü ile bizdeki satın alma gücünü, oranın yaşam standartları ile bizim yaşam standartlarımızı da karşılaştırmak gerekir. Öyle salt

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

maddi değer olarak bakmak, karşılaştırmak çok doğru değil. O üretimden geçimini sağlayan halk kesimimin, geniş üretici kesimin de refahını göz ardı etmeden bunu sağlamak gerekir.

Sayın Bakan geçen bir toplantıda bizlere Toprak Mahsulleri Ofisinden, örneğin, depolama özelliğini kaldırmayı düşündüğünü ifade etti. O zaman Toprak Mahsulleri Ofisinin bir anlamı kalmayacaktır. Piyasayı regüle etme görevi olan, üreticinin ürününü depolama maliyetini en azından üreticinin üzerine yıkmadan ürününü alıp kendi depolarında tutan ve dünya piyasalarındaki dalgalanmalara bağlı olarak ürün arzı ve talebi ile iç piyasayı düzenleyen Toprak Mahsulleri Ofisinin depolama niteliğinden, fonksiyonundan uzaklaşması aslında -üretici kendi ürününü ne yapacak, bir an evvel elden çıkarması lazım- üreticiyi tüccara teslim etmektir. Ürününü bir an evvel elden çıkarma çabasıyla ederinin, fiyatının altında piyasa değerinin oluşmasına neden olacaktır. Lisanslı depoculuk gibi depoculuk uygulamalarının da maliyetlerinin tabii ki doğrudan üreticiye yansıtıldığı bir süreci yaşayacağız. Destekleme verip vermemek değil ama bu da bir destektir, Toprak Mahsulleri Ofisinin fonksiyonu da bir üretici desteğidir. Bu fonksiyonun da mutlaka yok edilmemesi, ortadan kaldırılmaması gerekir diye düşünüyorum. Tabii ki bütün bunlar -ben bu sunumları da rica ediyorum, vereceksiniz herhâlde bizlere-önümüzde olursa rakamlar üzerinde, belki daha teknik konular üzerinde konuşma imkânı bulurduk ama benim şu anda aldığım...

Ha, bir de bu desteklemeler, Çiftçi Kayıt Sistemi vesaire, burada bir zamanlar ben öyle bir projenin içerisine de girdim, GIS destekli, harita destekli Çiftçi Kayıt Sistemi'nin. Çok büyük bir projeydi, Tarım Bakanlığının bu konuda bir çalışması vardı. GIS destekli yani Coğrafi Bilgi Sistemleri destekli uygulamaların mutlaka ve mutlaka, mutlak surette etkin bir şekilde uygulamaya aktarılması gerekir diye düşünüyorum. Benim şu anda aldığım notlardan aklıma gelen şeyler bunlar ama bu noktada gerek Toprak Mahsulleri Ofisi gerek tarım alanlarının tarım dışı amaçla kullanılmasını önleyecek önlemlerin de desteklemeler kapsamında yer alması gerekir diye düşünüyorum.

Bu arada ben Kamil Okyay Sındır, Cumhuriyet Halk Partisi Komisyon üyesi, isim bildirilmesi, belki bürokrat arkadaşların not alması anlamında ifade edeyim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ben de Doçent Doktor Okan Gaytancıoğlu, Cumhuriyet Halk Partisi Edirne Milletvekili. Aynı zamanda benim doçentliğim tarım politikası konusunda, tarımsal destekleme politikası. O yüzden analizlerim biraz daha bilimsel olacaktır.

Öncelikle teşekkür ediyoruz böyle bir toplantı için ve girişte de tarımın siyaset üstü bir konu olduğunu söylemeniz, bir sektör olduğunu söylemeniz, “Gaye ortak olunca çare bulmak kolaydır.” demeniz ve en son Komisyon Başkanımızın söylediği mantık, “Ürettiğimiz, üretebileceğimiz ürünleri dışarıdan almamalıyız.” mantığı hepimizin ortak tavrı olmalıdır diyorum. Bu dilek ve temenniyle biraz da tabii, eleştiri yapmamız gerekli.

Şimdi, Tarım Bakanlığı sunumunda sürekli artışlarla başladık, güzel ve sevindirici. Ancak sağlıklı bir değerlendirme yapmak için nüfus artışına göre bir analiz yapmak gerekir. Şimdi ciddi bir üretim artışı var ancak o yıllarda, 70’li yıllarda, Türkiye’nin nüfusunun da 25-30 milyon civarında olduğunu, şimdi de 80 milyona yaklaştığını düşünmemiz lazım. 2015 için sabit fiyatlarla artışın yüzde 7,6 gibi çok yüksek olduğu söylendi. Ancak, 2014’te de eksi büyüme var. Yani bu da bir başarı değil. Eksi büyümeyi ancak tolere edebiliyoruz. İnşallah bu artı büyümelerle, çok yüksek artı büyümelerle devam ederiz diyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

Mercimek ve nohutta ekstra fark ödemesi olumlu bir gelişme çünkü ciddi anlamda biz bakliyatla dışa bağımlı olduk. Eskiden ürettiğimiz, sağlıklı ve dengeli beslenme için çok önemli olan nohut ve mercimekte ekstra fark ödemesini olumlu bir gelişme olarak nitelendiriyorum. Daha önceden Tarım Bakanlığının hep savunduğumuz bir nadas alanlarının daraltılması projesi vardı Orta Anadolu Bölgesi'nde uygulanan. Bunun bir şekilde yeniden hayata geçirilmesi bölgedeki göçü de önleyecektir ve sağlıklı ve dengeli beslenmeye de katkı sunacağını düşünüyorum. Ayrıca bölgede ekilmeyen alanların da bu şekilde değerlendirileceğini önerebilirim.

Hayvancılık desteğinin toplam destek içindeki payının yüzde 29,3'e çıktığını söylediniz. Bu iyi ancak Avrupa Birliği ülkelerinde bu aşağı yukarı yüzde 50'nin üzerinde yani daha da artırılmalı.

Süt tozu desteğini niye verdiğinizi ben hâlâ anlayabilmiş değilim. 4.500 lira ciddi bir rakam ton başına. Niye bunu üreticiye bir şekilde vermeyi düşünmüyorsunuz, sanayiciyi süt tozu üretimine teşvik ediyorsunuz? Bunu bir eleştiri olarak kabul edin.

"Okul sütüne devam." dediniz, güzel. Okul sütü haftada üç gün veriliyor. Süt içmeyen çocuklar da var, alerjisinden dolayı velilerden kâğıt alıyorlar. Ben bunu takip ediyorum, öğretmenler sürekli takip ediyor. Örnek vereyim: 30 kişilik bir sınıfta aşağı yukarı 20-22 civarında çocuk süt içiyor, 7-8 kişi süt içmiyor, velilerinin de onayıyla süt içmiyor alerji yaptığı için. Bunu beş güne çıkartalım, süt içmeyen çocuklara da yoğurt verelim. Yine bir kalsiyum kaynağı olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda arzi da değerlendirebilecek bir yöntem olduğunu düşünüyorum. Sanayiciye süt tozu desteği vereceğinize süt içmeyen çocuklarımıza da süt içirebiliriz. Hatta niye ilk 4 sınıfa veriyorsunuz? Büyüklere de verin, yaşlılara da verin. Yani bu da bir destek.

2016 yılı için Genç Çiftçi Projesi bütçesi 450 milyon lira. Bu çok az. Bize de bir sürü telefon geliyor, diğer vekil arkadaşlarımıza da mutlaka geliyordur. Herkes şu anda sırada, arıyorlar, soruyorlar. Bu desteği önemsiyoruz. Genç çiftçilerin tarıma kazandırılması, üretime kazandırılması açısından önemlidir ama 450 milyon lira zaten çok çok az. Dönüp dolaşıp zaten destek bütçesinin bir türlü artırılmamasına geliyoruz. Yıllardan beri kanuna uymadan destekleme yapıyorsunuz yani kaynağı ayıramıyorsunuz, herhâlde ekonomide sorun olduğundan dolayı. Bu desteği artırıp bu şekilde dağıtmanın ben mantıklı olacağını düşünüyorum yani tarımdan keseceğiniz para, inanın, diğer sektörlerden de gitmiş oluyor. Sanayi de bu sefer desteklenmemiş oluyor, oraya da zaten geleceğim.

TKDK sunumuna teşekkür ediyoruz. 1 milyar 165 milyon avro 2016 destek bütçesi var. Bunu da çok fazla büyütmeylim. Çünkü IPARD veya bir başka deyişle Avrupa Birliğine zaten biz yıllardır katılım parası ödedik. Buradan ödediğimiz paraları geri almamız güzel bir şey, proje bazlı olması daha da güzel bir şey. Yalnız burada da eleştirilerim olacak. TKDK destekli, IPARD destekli projelerde artık beyaz ete çok fazla destek vermeyin. O kadar çok kümes var ki. Tavuk eti fiyatı 4 lira şu anda. Ben sürekli tavuk eti üreticileriyle görüşüyorum, geçende de bir bilimsel toplantıya katıldım. Tavuk etinde ciddi bir dezenformasyon var, bilgi kirliliği var. Ciddi bir şekilde yerli sektöre yöneltilen suçlamalar var "Tavuk etinde hormon kullanılıyor, tavuk etinde arsenik var, yemler şöyle hormonlu." gibilerinden. Bunu önleyebilmemiz ve sağlıklı protein açığını kapatabilmemiz için 4 lira olan tavuk eti fiyatının herkes tarafından tüketilmesini sağlamamız lazım. Pazarda bir sıkıntı var. Bu sıkıntıyı önlemediğiniz takdirde kümes açmanızın hiçbir anlamı yok. Örnek veriyorum: Samsun'da -Samsun Milletvekilim de yanımda- çok büyük bir firma kapandı, Mudurnu'da çok büyük bir firma kapandı. Çok büyük firmalar sıkıntı içerisindeyken siz yeniden kümes destekleri veriyorsunuz. E, kümeslerde tavukları yetiştirsek ne olacak? Bu firmaları kapatmayalım. Bir de bu firmaların peşinde yabancı firmalar var, onu da söyleyeyim buradan.

"Meraları koruyamıyoruz." demişim. Hayvancılığa destek veriyoruz. Yani, şimdi, meraları... İşte az önce Sayın Genel Sekreterimiz söyledi, hayvancılığa destek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

veriyoruz ama Kanal İstanbul Projesi'yle 20 bin dekar merayı da orada görmezden geliyoruz. Meraları korumamız lazım, meraları gübrelememiz lazım, meraları sulamamız lazım, ondan sonra bedava yem kaynağı varken hayvancılığa destek verelim. Yani biz parayı vermek için, projedeki koşullara uygun olduğu için belki destek veriyoruz ama sonra da üçüncü şahıslara dahi meraları kullandırabiliyoruz. Diyorsunuz ki: "Yirmi yıllık ot parasını verin, merayı kullanın." E, çiftçide para mı var, yirmi yıllık ot parasını versin? "Bu köy vermezse, diğer köy versin, o da vermezse başka bir şahıs gelsin." Bu yanlış. Meraların korunması gerek, anayasal olarak, buna destek vermemiz lazım. Bunu söyledim.

Perakende sektör burada çok önemli. Yani perakende sektöre üreticiyi mutlaka kanalize etmek zorundayız. Önce bu altyapıyı oluşturmalıyız. Madem IPARD, TKDK gibi ciddi bir kaynak bulabiliyoruz, üreticiyi örgütleyen destekleri bir şekilde oluşturmak zorundayız.

"Yenilenebilir enerji ve kırsal turizm çok önemli." demişim. Destekler artırılmalı. Yani illa siz genç çiftçilere 30 bin lira kredi vermeyin. Kırsal turizmi destekleyin, köylüler köyünde kalsın, enerji desteklerini vermeye çalışın, yenilenebilir enerji desteklerini.

Erozyon yönetimi konusundaki desteklerinizi biz de destekliyoruz, güzel yani toprakların korunması.

"Leader" yaklaşımı: Avrupa Birliğinde bu tip projeler çok fazla. Ben çok gezdim, gördüm. Kalkınma ajansları aracılığıyla köyden kente göçü önlemek için liderler oluşturuluyor. Bu liderler büyük çaplı üretim yapıyorlar ama bunu tetikleyen altta küçük çaplı üretim yapan üreticiler, birçok kişiye de istihdam sağlıyor. Bunu destekliyoruz, kırsal altyapı desteklerini biz de destekliyoruz. 407 yeni personel alınacakmış, bunu da destekliyoruz.

Gelelim Ekonomi Bakanlığının sunumuna. İhracat destekleri toplamının 400-500 milyon TL'yi geçmediğini gördük. Devletimizin olanaklarının demek ki bu kadar olduğunu görüyoruz. Çok fazla abartılacak bir rakam değil. Teşvik sistemi; bölgesel teşvikler, genel teşvikler, bunlar var. Vergi indirimleri, KDV muafiyetleri yani bunlar tüm sektörlerle sağlanan destekler, bunlar aynı zamanda tarıma da sağlıyor. Burada Devlet Fiyat İstikrar Fonu'ndan destek sağlandığını söylediniz ama ben burada bir tarım satış kooperatifi birliğinde de çalıştım, Trakya Birlik -ki Yönetim Kurulu Başkanımız da burada, tarım satış kooperatifleri birlikleri artık yoklar. Yani FİSKOBİRLİK, KARADENİZBİRLİK, KAYISIBİRLİK gibi üreticinin aslında kendi oluşturduğu, kendi çapında üretimini pazarladığı kuruluşlar, yani "Sorunu sorun sahibi çözer." mantığıyla devlete de yük olmayan birlikler yoklar. Bu birliklerin borçları vardı. Bu borçları bence silin. En güzel destek budur. Bu birliklere DFİF'den kredi verin. Şimdi diyorsunuz ki "Veremeyiz, bunlar basiretli bir tüccar gibi çalışmalı." E, madem... Az önce siz söylediniz, Ekonomi Bakanlığında arkadaşımız: "Dünya Ticaret Örgütüne taahhütlerimizin dışında kaynak sağlıyoruz." Demek ki ekstra kaynak yaratılabiliyor. Yani Dünya Ticaret Örgütünün vermiş olduğu iç destekleri aşarsanız size ceza verirler, bunu biliyoruz ama demek ki siz bunu bir şekilde göz ardı edebiliyorsunuz, ekstra kaynak sağlayabiliyorsunuz. Tarım satış kooperatifleri birliklerine lütfen destek sağlayın bir şekilde. Bunları tekrar hayata geçirirsek Tarım Bakanlığının bütçesi de o zaman rahatlar, bence perakende sektör de rahatlar, herkes rahatlar, tüketiciler de rahatlar diyorum ve şimdilik bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu'na da teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, süreyi biraz iktisadi kullanırsak... Zannediyorum, çok da vaktimiz yok. Ben gerekli özeni göstereceğinizi düşünüyorum.

Buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

Öncelikle böyle bir organizasyon ve koordinasyon için şahsınıza teşekkür ediyoruz. Böyle bir talebimiz olmuştu Tarım, Orman Komisyonu olarak. Öncelikle onu yerine getirdiğinizden dolayı çok teşekkür ediyoruz. İstifade ettik, bilgi aldık. Tabii, zaman dolayısıyla desteklerin şeklini, hedefini, araçlarını belki değerlendirmek şu an itibarıyla mümkün değil ama zaman zaman paylaşıyoruz. Tabii, desteklerin temel birtakım işlevleri var, koruyucu olma gibi, teşvik etme gibi, yönlendirme gibi bazı hedefleri var. Yani bu yönleriyle değerlendirilebilir. Söylenecek çok da olumlu şeyler var ama uygun görmediğimiz şeyler de var. Önemli olan bunların amaçları gerçekleştirilmesi noktasında hedefine ulaşması yani etkinliğinin yüksek olması.

Sayın Başkan, aslında girişte sizin söylediğiniz, miktarla bir ölçüm olayı, çok doğru söylüyorsunuz ama işte öyle bir şey de maalesef olmuyor. Yani öyle bir şey olsaydı zaten ortak değer ölçüsü paraya ihtiyaç olmazdı, böyle bir icat da olmazdı. Miktar ölçülerinin mutlaka dikkate alınması gerekiyor verimlilik açısından, verimliliğin ölçülmesinde kesinlikle gerekli ama ekonomik anlamda da kullanılan ölçüler olmakla birlikte... Yani siz, diyelim ki 1 ton buğday üretimi için 5 litre mazot tüketiyor iseniz onların tüketimleri 4 de olabilir ama sizin mazot fiyatlarınız pahalıysa sonuçta paraya dönüştürdüğünüzde, mazot üzerinden vergi alıyorsanız, yüksek maliyetliyse o miktar değerlendirmesinin de anlamı kalmıyor. Birlikte olması mutlaka gerekli.

Biz biraz da olaya şöyle bakıyoruz: Yani biz her ne kadar giriş cümlesinde "Tarım siyaset üstü." desek de siyasete en fazla alet ettiğimiz sektör ve alan da tarımdır. Bu da bir gerçektir yani siyasilerin sonuçta tarımı -bu konuda daha çok "kullandıkları" demeyeyim ama- dikkate alarak o mecrada siyaset yaptıklarını da biliyoruz. Bugün tarımsal üretimde kullanılan girdilerin maliyetlerinin en önemli kısmını vergiler oluşturuyor; işte, mazottan alınan ÖTV, KDV. Hep konuşuyoruz, tüm siyasi partiler seçimden önce bunları sıfırlayacağını, kaldıracağını, indireceğini söylüyor ama yine devam ediyor. Yani sadece bizim burada çiftçiye vermiş olduğumuz desteklerin toplamına baktığımızda, neredeyse mazottan aldığımız ÖTV ve KDV'yle bunu geri alıyoruz. Yani şöyle bir anlayış var: Yani önce bir zihniyetin değişmesi gerekiyor. Yani biz mazot üzerinden veya diğer girdiler üzerinden önce vergi alarak üretime köstek oluyoruz. İşte "mazot desteği" diyoruz, şimdi mazot desteği yani ÖTV'si, KDV'si çiftçiden alınan 3,5 milyar litre mazottan alınan şeyle bir karşılaştırma yaptığımızda... Ama geriye dönüp bir destek vermeye de "İşte destek olduk." diyoruz yani siyaseten kullanılan işin temeli de bence bu. Bu anlayışın bir bütün olarak değişmesi gerekiyor. Örneklendirmeye çalıştım sadece. Yani bizim çiftçimiz üretmekten korkmuyor, satamamaktan korkuyor ve ürününü tekrar nakde dönüştürememekten korkuyor. Aslında bizim destekler konusunda Dünya Ticaret Örgütünün bir engeli yok. Cezalar vesaireler var ama niye engeli yok? Yani doğru, çıktı üzerinden, fiyat üzerinden verilen desteklere özellikle bir karşı çıkış ya da yasaklama, sınırlama söz konusu ama yani girdi desteği konusunda da belli sınırlamalar var ama siz girdi üzerinden vergi koyarak maliyetleri artırılıyorsunuz. Siz bu girdi maliyetlerini düşürdüğünüzde, ÖTV-KDV boyutuyla düşürdüğünüzde kimsenin size söyleyecek bir şeyi yok. Yani o girdi maliyetlerini yükselten de biziz, geriye dönüp destekle indirmeye çalışanlar da biziz. Geriye dönüp desteklerle indirmeye çalışırken de Dünya Ticaret Örgütünün radarına yakalanmayı da yani bir sınırlama olarak görmemek lazım. Zihniyetlerden bahsetmeye çalışıyorum.

Efendim, zamanı bildiğim için, Sayın Başkan, çok hızlı geçiyor, birçok konuyu da atladım. Ama bir şeyi daha söyleyeyim, Toprak Mahsulleri Ofisiyle ilgili konu olduğu için söylüyorum; daha önce Sayın Bakanın yapmış olduğu davetinde, kahvaltılı toplantıda da ifade etmeye çalıştım, aslında bu dönemlerde bu tür ifadelerin çok doğru olmadığını -yani burada yine Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü yapmış arkadaşlarımız da var- son derece yanlış olduğunu ve bunları yaymamak da lazım, üretici açısından yaymamak lazım. Benim anladığım, Sayın Bakan orada, yani Toprak Mahsulleri Ofisinin geleceği noktayı söylüyor. Aslında bunu, burada yine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

arkadaşlar var, bilecekler, 2000 yılında bunları söylemiştik. Yani Toprak Mahsulleri Ofisi lisanslı depoculuğu geliştirerek, Türkiye’de bunun uygulamasını bir şekilde destek ve teşvik ederek lisanslı depoculuk faaliyeti devam ederken Ofisin depoculuk yapmasına gerek yok. Niye gerek yok? çünkü çiftçi götürür bir lisanslı depoya ürünü koyar, orada ürünün ne ise ölçüleri, değerleri o makbuz senesinde yazar, Toprak Mahsulleri Ofisi piyasaya müdahale etmek istediğinde o belgeler üzerinden alımlarını yapar. Aslında bunun, ekonomik anlamda da düşündüğünüzde, gerçekten çok ciddi katkısı olur ama yani şu an itibarıyla bu mantıktan bakarsanız o hayaldir. Toprak Mahsulleri Ofisinde borsalar alım yapabilir, borsalar bu anlamda, bu tarzda Toprak Mahsulleri Ofisinin kontrolüyle demeyeyim ama yönlendirmesiyle alımlar yapabilirler, bunlar ayrı bir şey ama bugün inanın, bakın, hasada giderken, “Toprak Mahsulleri Ofisi depoculuktan çekilecekmiş, borsalarda alım yapılacaktı.” dediğiniz an açıkladığınız fiyatı yüzde 20 düşürdünüz demektir. Yani belki Sayın Bakanın sektörün dışından olmasının bu anlamda, bir modernize, “Artık biz burayı geliştireceğiz, değiştireceğiz.”... Ya, bu on yıl önce zaten vardı, on beş yıl önce vardı. Oraya ulaşmak zaman alacak, yapılması gereken şeyler doğru ama söylenmesi, yani bunun piyasaya ya da tam hasadın oluşacağı bir günde söylenmesi son derece sakıncalı. “Ofis buğday alamayacak. Ofis para ödeyemeyecek. Ofis alım yapmayacak.” gibi söylemler, bunu kim söylerse söylesin... Ben bununla da mücadele ettim geçmişte. Piyasa fiyatlarını düşüren ziraat odaları başkanlarıydı, onlar düşürüyorlardı ama “Biz bunları bugün söyleyelim, dediklerimizi yapmazlar, kendileri şey yapmasa da, onu da çıkar meydanlarda da bas bas bağıırırız bunu dedik ama şunları yapmadınız.” diye. Piyasa oluşma döneminde Sayın Bakanın o söylediğinin, ben çok net söylüyorum, doğru olmadığını, yani onu bilinçli olarak söylemediğini “Depoculuktan çıkacağız, şurada yapacağız.” deyip... Söylenecik şey şudur: “Üreticinin elindeki buğdayın tamamı alınacaktır, orada ya da burada kimsenin elinde buğdayı kalmayacak. Kimse almıyorsa getirin Ofise bedelini peşin ödeyeceğiz.” Bu açıklamayı yapın, Ofisin önünde kuyruk kalmaz. Yani dolayısıyla bunları... Yani siyaseten değil sonuçta çiftçiye yazık oluyor, elinden ürün ucuz gidiyor. Ama siyasetler olarak biz de doğru yolu göstereceğiz, yapılmıyorsa da, yanlışlar da yapıyorsa onları da eleştirme hakkımız var.

Başkanım sabrınız için teşekkür ediyorum. Söylenecik çok şey var, tarım bu. Yani dolayısıyla...

BAŞKAN – Sayın Karakaya, biz de zatıalınıza teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tarıma baktığımız zaman da tarımı mutlaka desteklemek lazım ama desteklemeyle canlanmıyor. Bu arada unuttum kendimi tanıtmadım, ben Diyarbakır AK PARTİ milletvekiliyim, tarımla uğraşıyorum, onu da söyleyeyim.

Şimdi, mutlaka çiftçiye desteklemek lazım ama baktığımız zaman eğer kaliteli bir ürünü, katma değeri yüksek olan bir ürünü üretmiyorsan... Biz şimdi tarım ürünlerini dünyaya satıyoruz. Eğer katma değerli bir ürünü üretmiyorsak bunu yarınla ilgili... “Tarımda biz dünyada başarılı olacağız, söz sahibi olacağız.”, bunu söylemek de çok zordur. Ondan dolayı baktığımız zaman...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Öyle demeyin, buğday üretmeyecek mi üreticiler?

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Buğdayla ilgili demiyorum Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Katma değeri yüksek ürün üretmesin diye...

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Sayın Vekilim, buğdayla ilgili demiyorum, ben farklı bir boyuta yaklaşıyorum.

BAŞKAN – Yani buğdayın katma değerli hâle getirilmesinden bahsediyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 22

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ama üretici yapamaz onu. Üretici buğdayı üretir verir, biter.

BAŞKAN – O başka bir şey.

Siz tamamlayın Sayın Bal.

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Şimdi, ben başka bir şey söylüyorum.

Şimdi, eğer tarım ürününde başarılı olmak... Demin sütle ilgili gündeme geldi, şimdi, bizim süt ürünleriyle ilgili dünyada sattığımız bir mamul var mı?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Avrupa Birliği satıyor zaten ama onlar destek verdiği için...

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Şimdi ona geleceğim.

Biz destek de versek eğer marka değeri yüksek olan bir ürün olmazsa dünyaya satamazsın, iç piyasada satarsın. Şimdi, süt bir krize giriyor... Öyle mi, öyle değil mi? Süt bir krize giriyor, süt krize girdiği zaman, işte, haydi bakalım okullara -demin gündeme geldi, yaşlılara da tavsiye ederim- tamam, olur, ama bu kesin bir çözüm değildir yani buna farklı bir çözüm bulmak lazım. Şimdi, Hollanda'ya baktığımız zaman Hollanda 90 milyar dolar ihracat yapıyor, bunun 34 milyar dolar civarında... İşte, çiçek sera ürünüdür, öbürü tarımsal ürünlerdir, işlenmiş tarımsal ürünlerdir. Bunun yüzde 60-70'i de süt ve et ürünleridir. Eğer işlenmezse, dünyaya satmazsa... Demin tavukçulukla ilgili gündeme geldi, işte, Rusya krize girdi, Rusya krize girdikten sonra tavukçuluk Türkiye'de çökmeye başladı.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Rusya krize girmedi.

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Yok, yok anlatamadım. Rusya krize değil, bir ticari kriz başlar, yani bu normal şey.

Şimdi, bir ülkeye bağlı kaldığınız zaman... Biz tavuğu ne yapıyoruz? Tavuğu karkas olarak satıyoruz öyle değil mi? İşlenmiş ürünümüz var mı? Yok. Marka değeri yüksek olan bir ürünümüz var mı? Yok. Şimdi, bununla ilgili, demin tarım ürünleriyle ilgili, tarla verimiyle ilgili bahsedildi. Tarla verimi mutlaka artması lazım ama bunu da unutmamak lazım. Daha önce, on yıl önce biz 70 milyon nüfus beslerken şimdi 95 milyon civarında nüfus besliyoruz ülkede. Millî gelir yükseldikçe de proteine ihtiyaç doğuyor. Bu gelişmiş bütün dünya ülkelerinde böyledir. Millî gelir yükseldikçe de proteinin değeri artıyor, ihtiyaç artıyor. Şimdi, bizim bununla ilgili yapmamız gereken şeyler: Tarımla ilgili AR-GE çalışmaları. Üniversiteyle ilgili beraber iş birliği yaparak bu çalışmaları yürütmemiz lazım. Destekleme verirsiniz. Şimdi, pamuk Türkiye'de azaldı ama desteklemeye baktığımız zaman da dünyanın verdiği desteklemenin çok altında değil. Dünya desteklemelerinin çok altında değil.

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Üstünde şu an.

EBUBEKİR BAL (Diyarbakır) – Şu anda baktığımızda üstünde.

Demin Bakanlıkla ilgili bir şey geldi, işte, Sayın Bakanımızın alanı değil, doğrudur. Ama buna inanmamız lazım, başarılı insanlar her tarafta başarılı olurlar, hiç kimsenin bu konuda kaygısı olmasın. Sayın Bakanımız bütün bölgelerde çiftçilerle ilgili toplantı yaptı ve tabanda aldığı talepleri uygulamaya yavaş yavaş koyuyor. Tarım zor bir bakanlık, kolay bir bakanlık değil çünkü nüfusun yüzde 25'i daha tarımla iştiğal ediyor. Yüzde 25 iştiğal ettiği bir yerde, nüfusun yüzde 25'i, bunun ihtiyacını karşılamak, kırsaldaki bütün sorunları dile getirmek çok zor.

Tarım sektöründe tarla verimine de baktığımız zaman, tarla veriminde pamuğu örnek verirse, daha önce 1 dönüm pamukta 300-350 kilo alıyorduk, şu anda ortalama 470 kiloya çıktı. Bu TÜİK'in verilerine göre değil, fiiliyata baktığımız zaman 470-500-550 kilo alan yerler var, demek ki biz tarla veriminde de bir yere gitmişiz. Süte baktığımız zaman, sütte de aynı şekilde, bizim daha önce bir hayvanda aldığımız süt miktarı 10 kiloysa bugün atıyorum, 20 kiloya çıkmış. Daha önce bir danadan 200 kilo, 150 kilo et alırken şu anda 350 kilo civarına çıkmış. Ama bununla ilgili daha büyük çalışmalar yapmak lazım. Benim de, komisyondaki arkadaşlarımızın da burada AR-GE ve işlenmiş gıda üzerinde durmamız lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 23

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Bal.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, yani Tarım Bakanının sektörün içinden, dışından olmasını değerlendirmek bize düşmez yani işin doğrusu, Sayın Vekilim de o maksatla söylemedi anladığım kadarıyla. O bir yanlış anlaşılma olmasın. Ben şunu da söyleyeyim: Tarım Bakanlığındaki en başarılı dönemler sektörün dışından gelenlerin olduğu dönemlerde oldu. Diğer taraftan baktığımızda, kaç yıldır da sektörün içinden olanlar, dolayısıyla bu kadar sorunu da yaşıyoruz yani o, o şekilde öyle bir değerlendirme değil. Bürokrasi var, tarım bürokrasisi de hakikaten son derece güçlüdür, ben de içlerinden geldim. Dolayısıyla, o noktada o bir siyasi atamadır, karardır. Tabii ki, bazı değerlendirmeleri yaparken belki bir şeyler söylenebiliyor da, o yanlış da anlaşılmasın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akyıldız, buyurun.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Öncelikle Başkanın bu samimi yaklaşımı ve yapıcı tavrına teşekkür ediyorum, yani tarım sektörünün hakikaten siyaset üstü bir kurum olması gerektiği noktasına ben de katılıyorum. Ben bir konuya değineceğim, arkadaşlar zaten yeterince birçok konuya değindiler, ben de zamanı iyi kullanmak adına; geçen yaptığımız o sohbet toplantısında bir konu vardı ama bugün burada göremedim, o konuda yapılan bir çalışma var mıdır, yoksa ben böyle bir çalışma yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Özellikle Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatifleri kanalıyla kullanılmış olan, geçmişe dönük, tahsili imkânsız hâle gelmiş kredilerle ilgili bir yapılanma mevcut mu? Yoksa bunu hakikaten önemsiyorum çünkü bu kurumların son dönemlerde verdiği kredilerin geriye dönüş oranlarında yüzde 100'e varan bir sonuç varken ama geçmişte vermiş ama tahsili imkânsız hâle gelmiş krediler de ciddi anlamda bir ayak bağı olmakta. Bu konuda bir çalışma göremedim, yani bunu da bir teşvik kapsamı içinde değerlendirebilir miyiz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Akyıldız.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Değerli yetkililer, Sayın Komisyon Başkanımızın bu dönem başkanlık yapması bizim açımızdan çok önemli çünkü üretimin, endüstriyel alanın her türlü yapısını tarımda bilen bir insan olarak Hükûmete çok büyük katkısı olacağını ve biz muhalefet partisi olarak, Sayın Başkanımızın dediklerinin bu dönem için yapılması bizim için yeterli, fazla bir şey istemiyoruz, onun görüş ve düşüncelerine yer verilsin. Yani biz, onun, eksikliğiyle, fazlasıyla -tamamının yapılacağını da düşünmüyoruz- görüşlerini biliyoruz, onun için onun görüşlerine yön verilmesi, ona ehemmiyet verilmesini temenni ediyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, üretime destek verilmesi, tam anlamıyla ülkemizdeki istihdama destek verilmesidir. Bu çok önemli, üretime destek verirken bunun en büyük boyutu istihdam alanıdır. Ülkemizdeki ÇKS bildirimlerinin doğru yapılmadığını biliyoruz ve sizler adına da, değerli yetkililerin bu ÇKS bilgilerine göre ülkedeki üretimin ve ekiliş alanlarının değerlendirdiğini görüyoruz. Doğru olmadığını biliyoruz çünkü yanlışlık şuradan geliyor: ÇKS'yla bildirilen yerlere dekar adına siz destek verirsiniz bu destekler doğru olmaz, doğru olmadığını da görüyoruz. Ülkede tarımsal alanlarda dekara değil, dönüme değil üretime destek verildiği zaman üretimin daha iyi artacağını, daha kaliteli hâle geleceğini düşünmüyoruz. Ama ne yazık ki fındığından, pirincinden, buğdayından, her türlü yer bitkisinden, süs bitkilerinden tüm desteklerin genellikle dekara verildiğini ve şu andaki mevzuat değerleri içerisinde -Ekonomi Bakanlığı yetkilileri de burada- bu bilgilerin özellikle örtülü bir şekilde kapatıldığını, yüzdelik dilimler hâlinde... İşte "Şu bölümde buğdaya şu kadar destek veriyoruz..." Veriyorsun da arkadaşım, yani dekara ne kadar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 24

veriyorsun? Dekara mı veriyorsun, tona mı veriyorsun, kilograma mı veriyorsun? Bunun da bir şekilde açıklanması gerekiyor. Bunların doğru olmadığını biliyoruz ve doğru da yapılmıyor. Bu kamuoyunun tamamen.. Tamamı kesiminden bir şekilde örtülü bir şekilde kaybolduğunu görüyoruz.

Diğer tarafta, Sayın Başkanımız da söyledi, endüstriyel ürünlere desteğin en üst seviyede verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu ülkemizde desteklenmiyor, endüstriyel ürünler desteklenmeli. Diğer tarafta, dekara destek verilirken tabii ki dekarın tespiti yapılmalı, mazotta, gübrede, tohumda, ilaçlarda desteğin en iyi şekilde hesap edilmesi için kullanılmalıdır dekar. Dekar destek için kullanılmamalıdır, dekar sadece destek verebileceğiniz giderler için, onun hesaplanmasında kullanılmalıdır. Örneğin fındıkta 170 TL bu sene destek verdiniz. Vatandaşın birisinin 400 dekar yeri var. Bu dekarın içinde o vatandaş 25 kilo fındık alıyorsa dekarda, diğer vatandaşımız da 120 kilo dekarda fındık alıyorsa vatandaşın birisi kilogramda 7 lira destek almış oluyor, birisi de 1,5 TL destek almış oluyor. Doğru değildir bunlar arkadaşlar. Biz üretime destek vermek zorundayız, üretimi desteklemek zorundayız. Dünyanın gelişimiyle beraber, teknolojik ve bilimsel gelişmesine rağmen bizim ülkemizde on beş yıldır üretimde yükselmenin olmadığını görüyoruz, örneğin buğdayda yüzde 10 gibi bir yükselmenin olduğunu görüyoruz ama dünyanın teknolojik olarak, bilimsel olarak gelişmesinde 400 milyon ton buğday üretiminden 700 küsur milyon tona çıktığını da görüyoruz; tam rakamları alamadım şu anda sizden. Demek ki diğer tarafta yüzde 70, yüzde 80 dünyanın üretiminde bir iyileştirme ve büyüme kaydediyor ama ülkede yüzde 10 kaydediyor. Sebebi şudur bu büyümenin: Gerekli tohumda, hibrit tohumculuğunda ve tarım üretimindeki ilaç ve giderlerin daha kaliteli kullanılması, tarım araçlarının daha iyi kullanılması, teknolojinin daha iyi kullanılmasından dolayı zaten kendiliğinden dünyanın gelişimine göre ülkemizde üretim artmak zorundadır. Bunun artışının ülkemizde tam yerini bulmadığını görüyoruz. Dünyanın gelişimiyle, büyümesiyle Türkiye'nin büyümediğini görüyoruz. Ve buğday üretiminden yola çıkarsak, 2000'li yıllarda 21 milyon ton buğdayın üretildiği, 2015 yılında 22 milyon ton buğdayın üretildiğini görürsek, demek ki biz dünyadaki teknoloji ve bu tohumculuk sektörünün iyileştirilmesinden olduğu kadar, tam verimlilik elde etmediğimizi görüyoruz. Veyahut burada ekilmeyen alanların daha çoğaldığı, ekilmeyen alanlara desteğin verildiğini görüyoruz, bunların doğru olmadığını söylemek istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Zeybek, toparlayabilirsiniz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii.

Bir de geçmişten bu yana ülkemizde, binlerce köyümüzde, kırsal alanda, küçük kooperatiflerin kurulduğunu biliyoruz. Bunlar 70'ten itibaren özelliklerini yitirdi ve 3-5 bin lira, 20-30 bin lira gibi bir borçlarının olduğu ve mecburiyetten de bu kooperatiflerin daha devam ettirildiğini görüyoruz. Kırsal alanda bu kooperatif yöneticileri ve kooperatife üye olan insanlarımızı yordüğünü ve her şey desteklendiğine göre bunun da bir şekilde desteklenerek sıfırlanıp yeniden geçmişe dönük, insanlarımızın sıkıntılardan giderilmesini istiyoruz.

Ve teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Zeybek.

Sayın Sarıbal, buyurun.

Sayın Sarıbal, biraz vakti iyi kullanabilirsek...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tabii, tabii. Uzatmayacağım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Çok teşekkür ederim.

Orhan Sarıbal ben, Bursa milletvekili ama öncelikle bir çiftçi olduğumu ve ziraat mühendisi olduğumu hatırlatmak isterim.

Aslında şöyle bir sorun var benim gördüğüm: Bir stratejik sektör olarak herkes öyle algılıyor ama nedense, bütün çözümleri, var olan sorunların bütün çözümünü

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 25

ekonomi üzerinden yapmaya çalışıyoruz. Yani şey gibi, Millî Savunma Bakanlığının bütçesi üzerinden oturup bir para hesabı yapıyor gibi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları üzerinden oturup bir parasal hesap yapıyor gibi davranıyoruz. O zaman, bir sorun var. Bence burada bir ortak söylem geliştirmemiz gerekiyor. Türkiye tarımı stratejik midir, yoksa IMF, Dünya Ticaret Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, çoklu şirketlerin bir aracı mıdır? Türkiye çiftçisi bu ülkenin topraklarının ve bu ülkenin asli unsuru mudur, yoksa küresel ekonomi, neoliberal, vahşi kapitalizmin bir aracı mıdır? Önce bunun adını koymak zorundayız.

İşte, on üç yıllık bir iktidar dönemi var, sonuçta ortalama 4,4 bir büyüme öyküsü var, ne yazık ki tarımda büyüme 2,3; ne yazık ki 2 milyon 800 bin üreticimiz vardı 2002'de, bugün 2 milyon civarında üreticimiz var ve ne yazık ki o zaman bu ülkede hemen hemen -bu iyi bir şey tabii- hiç yabancı şirket yokken bugün topraklarımızın yüzde 30'u yabancı şirketlere satılmış durumda ve üreticilerimiz şu anda tarihin en hızlı arazi satışını yapıyor.

Değerli katılımcılar, Saygıdeğer Başkanım; eğer biz fotoğrafın bütününe öngörmezsek, bunun üzerinden, gıda egemenliği ve gıda güvenliği üzerinden yeniden bir tarım politikası geliştiremezsek, bu ülkeyi de Avrupa Birliğinin, serbest piyasanın bir aracı hâline getirirsek, söyleyeceğim şudur: On beş yıl sonra bu yapıyla bu ülkenin bütün köylüsünü köylü, bütün köylüyü de sadece tüketen ve modern köle bir toplum hâline getiririz. Söyleyecek sözüm sadece şunlardır, hani, çok şey söyleyebilirim, çok notum var ama şu anda eğer amacımız bu, küçük çiftçiyi, köylüyü, üreticiyi kurtarmak adına bir derdimiz varsa şunu yapmak zorundayız: Bu çiftçi borçlarını hızlıca ele almak zorundayız. Elektrik borçlarını hızlıca ele almak zorundayız. Varlık şirketlerine aktarılan bu banka borçlarını hızlıca ele almak zorundayız. 15 bin lira borca 280 bin liralık borçla çiftçinin karşısına geliyoruz. Hani, şurada bir ironi yapmak istiyorum, lütfen yanlış anlamayın. Sunum yaparken "Avrupa Birliğinin kırmızı et ihtiyacının yüzde 60'ını domuz etinden karşılıyoruz." derken orada arkadaşımın neyi amaçladığını da bilmek isterim. Domuz mu yetiştirmeye başlayalım? Yoksa domuz eti üretmediğimiz için kırmızı ette bir sorun yaşıyoruz, bunun nedeni de Avrupa kırmızı etin büyük bir kısmını domuz etinden mi karşılıyor? Bunu söylemek benim için çok önemli ve kıymetli.

Bakın, sonbahardan itibaren başladık, küresel ısınma ve iklim değişikliği. Değerli katılımcılar, artık bu dünyada değil tarımı, kentsel yerleşimleri bile, insanların yaşam alanlarını bile küresel ısınma, onun getirdiği sonuçlar ve iklim değişikliği üzerinden kurmak zorundayız. O yüzden, bakın, çok hızlı bir şekilde bu ülke küresel iklim değişikliğinin bir aracı olmuş durumdadır. Sonbahardan itibaren Adana'da, Antalya'da, Demre'de, Finike'de, bugün Bursa'da, Ege'de önce fırtınalar, hortumlar, onların devamında geç ilkbahar donlarıyla milyonlarca liralık zararımız söz konusudur. Bu destekleme politikası içerisinde, Hükümetin uyguladığı politikalar içerisinde -TARSİM'i de dâhil ederek söylüyorum- çiçeği açmayana zarar gören dondan dolayı para ödemiyo. İşte, Afet Yasası'na göre -2090 sayılı Afet Yasası var- ne yazık ki bütün mal varlığınızın yüzde 40'ını kaybetmezseniz en ufak bir ödeme yapmıyor. Yani şimdi, bu adamın bir traktörü varsa suç mu, evi varsa suç mu, tarlası varsa suç mu? Öyle bir afet gelecek ki o bütün mal varlığının yüzde 40'ını götürecektir, ondan sonra biz buna destek vereceğiz.

Bütün bunları üst üste koyarak, kısa kesmek adına söylüyorum, söyleyecek çok sözüm var. Hani, kısacık bir şey daha, bir mazot meselesi üzerinden söyledi... Verdiğiniz bütün desteğin yüzde 80'ini mazotla geri alıyorsunuz. Mazotta ne yaptınız biliyor musunuz? 2015 yılında yüzde 57'ydi verginiz, 2016 yılında yüzde 60,5'e çıkardınız yani çiftçinin kullandığı mazotta 3 puan daha vergiyi artırdınız. Kısaca, mesela, 2002 yılında geldiğinizde ithal tütünde 3 dolar/kilogram vergi alıyordunuz, gümrük alıyordunuz, şimdi 1 Ocak 2016 itibarıyla da 0,6 dolara yani 1,8 liraya düşürdünüz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 26

Yani, kısaca, yaşasın yabancı ülkelerin çiftçisi, yaşasın çok uluslu şirketler, yaşasın karteller, yaşasın holdingler, meralarımızı alan yaşasın yandaş firmalar; hayvancılık, kırmızı et yok. Ya, dünyada merasız hayvancılık olur mu? Böyle bir anlayış olur mu? Bizim meralarımız nerede? İmara açılıyor, sanayiye açılıyor. Hem de cumhuriyet tarihinin kamu eliyle en büyük tarım alanına zarar veren bir dönemi, bir süreci yaşıyoruz.

Kısaca söyleyeceğim bunlardır. Yurtsever bir politikaya ihtiyaç var. Tarım stratejikse lütfen paradan bahsetmeyin. Ha, stratejik değilse "stratejik" kelimesini bu alandan çıkarın, biz şirketlere, çok uluslu şirketlere, yabancı şirketlere ortalığı verelim. Çünkü tohumda, ilaçta, gübrede, her türlü girdide onlara bağlıyız; nereden dönersek dönelim, elleri cebimizde.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Sarıbal.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, bir şey daha eklemek istiyorum, özür diliyorum.

BAŞKAN – Çok kısa ama lütfen...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Değerli Ekonomi Bakanlığından arkadaşlarım, Tarım Bakanlığından arkadaşlarım; tarımı desteklemek istiyorsak, lütfen, şu ithalattaki tüm fonları yükseltelim, ülke insanının üretmesini sağlayalım, üreticiyi rekabet edebilecek hâle getirelim. Bunu yapmıyoruz maalesef. Siz ithalattaki tüm fonları düşünüyorsunuz, sıfırlıyorsunuz, ondan sonra vahşi kapitalizmle Türk çiftçisinin mücadele etmesini istiyorsunuz; doğru değildir bunlar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Zeybek, teşekkür ediyoruz.

Sayın Öntürk...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, Komisyon Başkanımıza teşekkür ediyorum. Hakikaten beş yıldır Tarım Komisyonundayım, Tarım Komisyonu inşallah bu dönem ortak akılla tarıma katkı sunacak bir komisyon olur. Sayın Başkan da o amaçla ciddi gayretler ediyor. Ben bakanlarımıza da, Bakanlık personeline de, bürokrasisine de teşekkür ediyorum. Hakikaten ciddi, verimli bir toplantı oluyor. Ama şuradan şunu da söylemem lazım: Biz burada sektörün sıkıntılarını ele alıp bir katkı mı sunacağız, yoksa siyaset mi yapacağız? Bunu bir ele almamız lazım.

Şimdi, çok güzel fikirler çıkıyor, görüyoruz. İktidar partisi milletvekilleri olarak bizim de desteklediğimiz konular var, burada yapılan ciddi işler de var. Burada eleştiriden ziyade somut bir şekilde önerileri koyup "Eldeki imkânlarımızla bunların hangisini, nasıl gerçekleştiririz?"i, Bakanlığa bu konuda fikir vermek, onlarla istişare etmek bence çok daha faydalı olur diye düşünüyorum. Şimdi, bununla ilgili birkaç önerim de olacak benim ve inşallah, dönemimiz boyunca da Komisyonunda hep bu tür öneriler yapıp eğer sektöre bir katkı sunabilirsem şahsım adına ne mutlu diyorum.

Şimdi, benim çok kafama takılıyor bu, yani beş yıldır da soruyoruz, 1'in üstünde söyleniyor. Sayın bürokratlarım, bizim verdiğimiz destekler gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1'inin altında mı, üstünde mi? Bunun bilgilerini bize bir gönderirseniz mail olarak, yani tarımsal desteklerimizin. Burada, geçenki toplantıda -ben Sayın Bakana da teşekkür ediyorum, hakikaten Bakanlığa çağırdı, iktidar muhalefet ayrımı yapmadan bir şeyler yapmaya gayret etti, gayret de ediyor, herkesin fikirlerini almaya çalışıyor- orada da bu konu konuşuldu, yüzde 1'in üstünde. Yani "Bununla ilgili yasal oranın altında." deniyor muhalefet partilerince, bunu ben de öğrenmek istiyorum, bu hangi noktada? Bununla ilgili bize bir bilgi gönderirseniz sevineceğim.

İkincisi, öneri olarak söylüyorum: Şimdi, Türkiye'de belli bir ekilebilen alan var ve bu alanların bir kısmı kurak alan, bir kısmı sulak alan. Sulak alanlarda ekilebilecek bitki örtüsü belli zaten, "havza çalışması" dediğimiz konu. Bir taraftan Ekonomi Bakanlığının verdiği teşvikin, desteğin yüzde 40'ını oluşturan narenciye ekimine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 27

hızla devam ediyoruz, diğer taraftan aynı alanda alternatif ürün, ekilebilecek ürünlerimiz sanayi ürünleri, sulanabilir alan, iklimi buna uygun alan bunlar. Diğer taraftan da mesela pamuk, açığımız var, ithal ediyoruz, bunun da ekilmesi için tutuyoruz her sene destekleri artırıyoruz. Az önce Ebubekir Bey bunu söylemek istedi anladığım kadarıyla, Diyarbakır Milletvekilimiz.

Şimdi, her yıl pamukta primleri artırdık ama üretimi artıramıyoruz. Bununla ilgili oturup ciddi bir çalışma yapmamız lazım yani bunu masaya yatırmamız lazım diye düşünüyorum.

Şimdi, burada ben bir örnek vereyim, yapılması gereken bir önerim olsun: Şimdi, önümüzdeki yıl 75 kuruş destek vereceğiz kilograma. Şimdi, 75 kuruş destek vereceğiz ama ekim sahalarını artıramadık, insanlar hâlâ mısır ekiyor çünkü pamuğun alternatifi mısırdır, işte, soyadır, sulak alanlarda ayçiçeğidir, meyvedir, hâlâ insanlar buna gidiyor. Şimdi, bence bunun bir nedeni desteklerin, hasadın eylül, ekimde yapılması, sadece kârın destek olarak çiftçiye kalması ve bunun haziranda ödenmesi, altı ay sonra ödenmesi. Şimdi, bunu nasıl öne çekeriz, bu çok önemli bir şey. Bununla ilgili bir çalışma yapmamız lazım. Efendim, askı süresiydi, şuydu, buydu. Tamam, biliyoruz hepsini ama “Bunu nasıl öne çekeriz?”i ortak bir akılla, yolsuzluğu da önleyecek şekilde... Tabii ciddi de yolsuzluk oluyor, daha önce 1993 yılında olmuştu, öyle hatırlıyorum. İnsanlar pamuğunu teslim etti, aynı gün gitti destekleme aldı; çok ciddi bir yolsuzluk oldu, Doğruyol Hükümetiydi, Tansu Çiller dönemi, öyle hatırlıyorum. Şimdi, bunu da engelleyecek şekilde bununla ilgili bir çalışma yapmamız lazım.

Diğer taraftan, dekara verilen destekler... Arkadaşlar, burada bir tezata düşüyoruz. Şimdi, bir taraftan diyoruz ki gübreye, mazota, şuna buna desteği verelim; öbür taraftan diyoruz ki ürüne verelim. Şimdi burada da tespitimizi doğru yapıp bir karar vermek lazım. Komisyon olarak hangisine verilecekse veya böyle parçalı bulutlu verilecekse onun üstünde bir strateji geliştirip öyle yürümemiz lazım. Yani, muhalefet içerisinde bazı arkadaşlar diyor ki “Ürüne destek verelim.” bazı arkadaşlar diyor ki “Dekardaki bu destekleri artıralım.” Ya, orada da bir şey var. Yani, konumuza iyi gayret edip, iyi çalışıp bir karar vermemiz lazım. Hepimizin amacı Türk tarımını iyi noktaya götürmek olmalı, tarihe geçmek olmalı. Ya, bizim de “Komisyonda, 26’ncı Dönemde şu şu çalışmaları yaptık ve bu bizim ortak eserimiz oldu.” dememiz lazım. Bununla ilgili çalışma yapmamız lazım.

Şimdi, tabii, vakit dar, anlatacağımız çok şey var ama şunu...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Desteklerle ilgili söylenenler, onlar parçalı bulutlu olur. Yani, söylenenler de doğru, sizin söylediğiniz de doğru. Yani, dolayısıyla...

BAŞKAN – Şöyle yapalım mı? Pardon, arkadaşlar...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Şunu anlatıyorum arkadaşlar...

BAŞKAN – Pardon, Sayın Hatibin...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – ...kaleme indirmek...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Şöyle Başkanım, şöyle indirilebilir, indirilmez diye bir şey yok arkadaşlar.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Doğrudan gelir desteği uygulandığında bu desteklere biz siyasilerden kapı kapı gezip “Bunlar gavur bankalarından geliyor, almak caiz değildir.” diyenler de oldu. Yani, bu desteklerle ilgili tabii ki...

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Ben şunu demek istiyorum: Şimdi, burada stratejiyi belirlemek lazım. Ben geçen dönem desteklerin sadece farklı bir yöntemle gideceği noktasında ciddi de muhalefet yapıp bu iş tekrar şu şekilde olmalı diye de söyleyen biriyim.

Şimdi, burada şunu anlatmak istiyorum arkadaşlar...

BAŞKAN – Toparlarsanız...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 28

MEHMET ÖNTÜRK (Hatay) – Yani, biz stratejimizi belirleyip bu konuda elimizdeki imkânlar ölçüsünde “Bunu nasıl etkin, daha nasıl verimli kullanırız?”ı bir kere burada Komisyon olarak şey yapmamız lazım.

Daha söyleyecek çok şey var ama benim bu gayede Sayın Başkandan da ricam bu toplantıların devamı. Kıymetli bürokratlarımız var, hepsi görevinde etkin, yetkin ve tecrübeli insanlar. Bir araya gelip ortak bir akılla şu Türk tarımında... İktisat politikalarında amaç-araç doğrultusunda hatalar olabiliyor, yolda düzelterek konular olabiliyor. Bugüne kadar her gelen bürokratımız da, siyasimiz de elinden gelen gayreti göstermiştir, kimse tarım kötüye gitsin diye uğraşmamıştır ama akıl akıldan üstün ve ortak bir istişare lazım veya herkesin bir uygulama stili var. Bu noktada, inşallah, Tarım Komisyonu bu dönem farklı çalışır ve ülkeye bir fayda sağlar diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Öntürk.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çok kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim, çok kısa lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bir kere biz icra makamı değiliz tabii ki. Biz Komisyon olarak yasama görevini yerine getiren bir grubuz. Ancak, doğal olarak sektörle ilgili yasama görevimizi yerine getirirken icra makamının da sağlıklı yürüyebilmesi için doğru yasalar çıkarmamız gerekir ama burada görüşülen, konuşulan konuların da icra makamı tarafından, Bakanlıklarımız tarafından dikkate alınacağını düşünerek bunları konuşuyoruz, tartışıyoruz. Desteklemeyi çok tartışırız, çok konuşuruz uzun uzun ama DG’de ve alan bazlı desteklemenin olabilmesi için -az önce ben konuşmamda belirttim- bu desteklemelerin etkinliğinin de, sonuçlarının da mutlaka belirlenmesi gerekir. Eğer gerçekten dünya ortalamasının üzerinde üretimde verim, kalite ve üretim planlamasını sağlayabildiğimiz bir noktaya gelirsek -ki Avrupa Birliği “Direct Payment” ödemelerini ona bağlı olarak gündeme getirmiştir- o zaman o gündeme gelir ama şu anda Türkiye’de verim ve kaliteyi artırmaya yönelik destekleme modellerinin öne çıkarılması gerekir.

Bir şey daha söyleyeceğim: Genel tarım sayımı en son 2000 yılında zannediyorum yapılmıştı, hatırladığım kadarıyla. Burada birçok rakam, veri üzerine bir sürü yorum yapıyoruz. Bunların ne kadar sağlıklı zemine oturduğunu... Bir bilim insanı bir şey konuşurken, bir analiz, bir yorum yaparken bunun, o verilerin doğru olması gerekir. Verilerin ne kadar doğru olduğu konusunda benim de endişem var, burada bize sunulan bütün rakamların, verilerin. En kısa zamanda, bir genel tarım sayımının gerçekten sağlıklı, doğru, güvенеbileceğimiz bir tarım sayımının da yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Karakaya, lütfen, rica edeyim, çok kısa ve öz özetlerseniz, vakit çok dar kaldı.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Siz herhâlde bana... Hemen şunu söyleyeyim...

BAŞKAN – Şöyle yapalım isterseniz ama diğer arkadaşlara hiç söz vermedik Sayın Karakaya, lütfen...

Buyurun efendim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Şunu bir katkı olur diye söyleyeyim müsaade ederseniz mikrofon da açılmışken Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bu Tarım Kanunu’ndaki destekler konusu gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1’inden az olmamalı. Hakikaten son derece tartışmalı, ben katılıyorum; bunun hesabının çok açık bir şekilde, makul, mantıklı bir şekilde ortaya konması lazım. Biz ondan şunu anlıyoruz: Bütçeden ayrılan pay olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 29

anıyoruz, dolaylı katkıları değil. Yani, nasıl bir hesap yapıyor Tarım Bakanlığı bürokrasisi, ben doğrusu bunu merak ediyorum. Bunu bir tablo hâlinde bize sunarlarsa biz de varsa itirazlarımızı da yapalım.

BAŞKAN – Zannediyorum böyle bir çalışma var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Verildi...

BAŞKAN – Hayır, hayır, pardon...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Sındır, onunla ilgili ben toplantı öncesi arkadaşlarla görüştüm, öyle bir hazırlıkları var. Yani, normalde Tarım Kanunu gereği yüzde 1'in ne kadarının, hangi oranda karşılandığıyla ilgili bir hazırlıkları var ama süre dar olduğu için isterseniz onu ikinci toplantıda alalım.

Sayın Kaleli, çok kısa ama lütfen...

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Konya) – İnşallah kısa sunmaya çalışayım Ağabey, herkese tabii...

BAŞKAN – Genel Kurula yetiştireceğiz.

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Konya) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, Değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Evet, tarım dinamik bir sektör değerli arkadaşlar, diğer sektörlerden ayrı bir tarafı var. Biraz önce Sayın Orhan Bey'in söylediği gibi artan dünya nüfusu, beslenme alışkanlıklarının değişimi, kuraklığın etkisi, spekülasyonların etkisi tarımın üzerinde çok büyük sorunlar oluşturuyor.

Evet, değerli arkadaşlar, son sunumlara baktım, Sayın Bakanlığımızın yapmış olduğu sunumlara da baktım, son on yılın dokuz yılında büyüyerek çıkmış tarım. Öyle zannediyorum bir 2014 yılında eksi 2,5'lük bir büyümeyle ve o yıl da biliyoruz ki tarım sektörü kuraklığın etkisi, yine, dolu yağışları ve dengesiz yağışlardan dolayı eksi yüzde 2,5 olarak büyümüş, genel ekonomik büyümeye katkı sağlayamamış ve enflasyona da tarım ürünlerinin, gıda ürünlerinin etkisini görüyoruz.

Yine, Tarım Bakanlığımızın bir üretim planlamasına baktığımız zaman, 3 milyon mülteci, 78 milyon nüfus ve turizm sektörünü de katarak uzun yıllar ortalamasına baktığımız zaman bir büyüme göstermiş, evet. Yine 11,5 milyar dolarlık bir ithalat, 17 milyar dolarlık bir ihracatla da artı 5,5 milyar dolarlık gördüğüm kadarıyla bir tarımsal fazla vermiş. Büyük tarım potansiyeline sahip olan ülkemizdeyse hedefleri, eğer 150 milyar dolarlık bir tarımsal üretimi gerçekleştirmek istiyorsak, 40 milyar dolarlık da bir ihracatı hedefliyorsak tarımsal destekler çok güzel, teşvikler çok güzel ama tarımsal altyapı eksiklerinin bir an önce bitirilmesi lazım, tarımsal sulama projelerinin hayata geçmesi lazım, toplulaştırmanın bir an önce bitirilmesi lazım, tarla ıslahlarının bir an önce sağlanması lazım. Eğer bu engelleri ortadan kaldırırsak, gerçekten üreticiyi bir işletme konumuna getirecek olursak, bu sorunların hepsinin çok çok önemli sorunlar olduğunu ve özellikle toprak ve suyun da Tarım Bakanlığı tarafından işletilmesini, mutlaka bununla alakalı bir genel müdürlük kurulmasını talep ediyorum.

Ne kadar bakarsan bak Sayın Başkanım, yani biz burada söyleyeceğiz.

Tarımsal ticareti... Tabii, tarım her ne kadar geçimlik bir faaliyet alanı gibi görülsede tarım ticareti konu oldu. Tarımsal ticareti önemsiyorum, lisanslı depoyu önemsiyorum ancak lisanslı deponun önünde Ekonomi Bakanlığımızdan Sayın Nihat Zeybekçi'yle geçen dönemde konuşmuştuk. Bölge öncelikli sektörler içerisinde değerlendirilip 5'inci bölge teşvik kapsamı içerisinde mutlaka lisanslı depoculuğun yer alması lazım ve her bölgede lisansların gelişmesi lazım. Tabii ki Toprak Mahsulleri Ofisinin ticaretten çekileceği anlamına gelmez. Sadece depolamadan çekiliyor. Bunun en güzel örneği, Konya Ticaret Borsası. Eğer Konya Ticaret Borsasına bir gezi düzenlersek, Konya Ticaret Borsasına Toprak Mahsulleri Ofisi gelir oturur ve orada fiyatları dengeler. Şimdi de e-ticarette, elektronik sistemde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 30

bütün borsalara girecek ve lisansa giren ürünlere mutlaka fiyat verecek. Hatta biz Konya Ticaret Borsası olarak daha da ileriye götürerek Toprak Mahsulleri Ofisine giren ürünleri bile orada Toprak Mahsulleri Ofisinin eksper fiyatı verdikten sonra, fiziksel ve kimyasal analizleri yapıldıktan sonra, online sistemle bizim ticaret borsasına düşer, ticaret borsasında eğer Toprak Mahsulleri Ofisinin vermiş olduğu fiyatın üzerinde bir fiyat verilirse, bizim arkadaşımızın üzerine emanet usulüyle Toprak Mahsulleri Ofisine yıkılır ve saat beşe kadar da parasını ödemek zorundadır.

BAŞKAN – Sayın Kaleli, size de çok teşekkür ederim. Vaktimiz çok daraldı.

Bürokratlarımıza, Sayın Bakan Yardımcımıza bir cevaplama hakkı verelim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Uygulamayı da...

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Konya) – O manada size de... Şimdi sıra size geliyordu Sayın Mevlüt Ağabey. Evet, size de bu manada çok çok teşekkür ediyoruz, doğru ama Ekonomi Bakanlığından bölge aranmaksızın, öncelikli sektörler içerisinde değerlendirilip 5'inci bölge teşvik kapsamında Nihat Ağabey'le çalıştık, çalışmamız son aşamasındaydı. Eğer şimdiki Ekonomi Bakanımız Mustafa Bey de buna olur verirse çok çabuk bir şekilde hayata geçer ve Toprak Mahsulleri Ofisi de depolamadan, sınıflandırmadan ve tasniften kurtulur çünkü sınıf ve tasniflerde de sanayici olarak çok sıkıntılar çekiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kaleli...

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Konya) – Orhan Ağabey...

Yani, istediğimiz malı alamıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kaleli, yani Genel Kurul var yoksa önü açık değil. Siz bilirsiniz, devam edelim isterseniz.

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Konya) – Peki Ağabey, Allah hayırlı etsin, mübarek olsun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz, sağ olasın. Elinize, aklınıza sağlık. Biz müteşekkirimiz. İnşallah bir sonraki toplantıda devamını alalım. Uğur Başkanım, mümkünse öyle yapalım yani bir sonraki toplantıda devamını alalım.

MUHAMMET UĞUR KALELİ (Konya) – Tamam Ağabey.

BAŞKAN – Tamam, eyvallah.

Başkanım, şöyle yapalım mı: İsterseniz Bakan Yardımcımıza bir cevaplama hakkı verelim, sonra toparlayalım.

Sayın Bakanım, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Sayın Başkanım, öncelikle çok teşekkür ediyorum size ve katkı veren tüm üyelerimize.

Tabii, bize çok fazla da süre kalmadı ama sanıyorum bir daha bir toplantı yapacağız.

BAŞKAN – Hemen, birkaç dakika içinde...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – O zaman, arkadaşlarımız notlarını aldılar. Benim belki şimdi sadece bir cümleyle değindiğim birçok şeye ilgili arkadaşlarımız daha detaylı cevap verecektir, vermelidir diye düşünüyoruz çünkü bizde de bazı yanlış bilgilerin olduğunu ben şahsen görüyorum, düşünüyorum. Belki yanlış algılamaların olduğu olabilir. Bizim de eksiklerimiz olur, biz de onları telafi etme imkânı da bulacağız muhakkak.

Sizin özellikle konuşmanızda ifade ettiğiniz alt havzalarla ilgili bizim bir çalışmamız var. 190 tane alt havzamız var bu 30 havzanın altında, ben onu ifade etmek isterim.

Yine, özellikle, Komisyonumuzda gündeme gelen “Tarım siyaset üstü tutulmalıdır.” anlayışının gerçekten bize, Bakanlığa çok ciddi bir katkı sağlayacağını düşünüyorum ki konuşmaların birçoğundan da biz istifade ettik, etmeye de devam edeceğiz. Tabii, bazı siyasi değerlendirmeler oldu, ben çok onlara girmek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 31

istemiyorum. Bu toplantılar daha çok teknik içerikli olursa sonuç alabiliriz, biz de bunları üreticimize yansıtabiliriz diye düşünüyorum.

Desteklemelerin amacının verimi artırmak olduğu yönünde Sayın Kamil Okyay Sındır'ın ifadesi oldu. Kesinlikle böyle ve bunların analizini de Bakanlık olarak yapmaya çalışıyoruz. Bu noktada da hâlâ eksiğimizin olduğunu düşündüğümüz için ilgili birimlerimizi daha da güçlendiriyoruz, daha detaylı etki analizlerini yapmak için daire başkanlığı oluşturuyoruz şu anda. Güçlü bir daire başkanlığıyla bu etki analizlerini yapmayı hedefliyoruz. Haklı bir eleştiri olarak bunu görüyoruz yani böyle bir eksiğimiz olduğuna dair Sayın Bakanımızın da tespiti ve talimatları olmuştu.

Desteklemelerin çok çeşitli olduğu yönünde, yine, bizim Bakanlığımızın bu dönemde... Tabii, geçmişte bunlar ihtiyaç olduğu için çeşitlenmiştir ama şu anda yeniden belki bir başlangıç yapabilmek adına ciddi destekleme kalemlerinde sadeleştirmeye gittik bu yeni dönemde.

Yine, TMO'nun depolama işlevinin kalkmadığını Sayın Kaleli ifade etti. Burada sadece fiilî olarak depolamayı TMO kendi eliyle değil, lisanslı depoculuk aracılığıyla yaptıracak, ürün senetlerini anında satın alacak. Aslında, bu daha da piyasayı derinleştirecek. Hem de üreticimizin de işini kolaylaştıracak. Yine, oradaki TMO eliyle yükselen işletme maliyetini de aşağıya çekecek. Üreticinin depolama işlevi desteklenmeye devam edecek, orada herhangi bir endişeye mahal olmadığını düşünüyoruz biz.

Yine, Coğrafi Bilgi Sistemi'nden biz istifade ediyoruz, ciddi yatırımları var bu konuda Bakanlığımızın. Bir sonraki toplantıda arkadaşlarımız bununla ilgili çok detaylı teknik bilgiler kesinlikle vereceklerdir.

Yine, Sayın Gaytancıoğlu'nun bazı değerlendirmeleri oldu, üretimin nüfusla orantılanması gibi. Tabii, bunlar tartışılabilir.

Yine, hayvancılık desteklerinin ABD tarımsal desteklerde yüzde 50'nin üzerinde olduğunu ifade etti. Bu belki coğrafi farklılıktan, iklimden ve bitki örtüsünden kaynaklanabilir ama bizim de hayvancılık desteklerimiz hem nominal olarak hem de mevcut destekler içerisinde artmaya devam ediyor.

Okul sütüyle ilgili öneriler oldu. Bunları önümüzdeki dönemde biz değerlendirebiliriz, çeşitlendirebiliriz; süt ürünleri şeklinde de belki çeşitlenebilir.

"Süt tozu desteğini niye 4.500 lira olarak sanayiciye veriyorsunuz?" dendi. Burada sanayiciye verilen bu destek, üreticiye ödenmek kaydıyla aslında tebliğ yayınlandı yani direkt olarak sanayicinin ihracat yaptığına aldığı, müstahsile ödenmek üzere bu 1,15'ten destekleme verildi ama biliyorsunuz daha sonra bu mekanizma çalışmayınca süt üretici birlikleri kanalıyla şu anda Et ve Süt Kurumumuz fazla sütü, sanayicinin almadığı sütü alıyor, süt tozuna çeviriyor, aynı zamanda kremasını da -eğer piyasada pazar bulamazsa- AOÇ piyasa koşullarındaki fiyattan, üreticinin şu anki fiyatını aşağıya düşürmemek üzere almaya devam ediyor.

Yine, genç çiftçinin...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlarsak... Genel Kurula yetişecek arkadaşlarımız. Hemen, birkaç cümleyle lütfen.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Hemen toparlayayım, tamam.

Özellikle şu desteklemeler konusundaki gayrisafi millî hasıla...

BAŞKAN – Bir sonraki toplantıda veya yazılı da olabilir.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKAN YARDIMCISI MEHMET DANIŞ – Tamam, olur yani biz notlarımızı aldık Sayın Başkanım.

Ben çok teşekkür ediyorum size ve Komisyonumuzun değerli üyelerine. İnşallah bir dahaki toplantıda da özellikle bize yöneltilen eleştirilere daha teknik, daha detaylı cevaplarımızı ilgili arkadaşlarımız verecektir diyorum.

Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Tarım

Tarih : 20/04/2016 Saat :

Kayıt: Tarım

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 32

Arkadaşlar, hemen birkaç dakikayla toparlamaya çalışacağım.

Bir, yenilenebilir enerjiyle ilgili, orada güneşi vesaireyi desteklemekten daha ziyade eğer biyomas kökenli yenilenebilir enerjiyi destekleyebilirsek tarıma daha çok destek vermiş oluruz. Desteklemedeki o kaleme bakılmasını özellikle arkadaşlarımızdan rica ediyorum; bu bir.

İkincisi -Sayın Sındır yanlış bilgi olmasın diye söylüyorum- Brezilya'daki o şeker üretimi atık üründen değil tamamen -yani etanol- şekerden üretiliyor yani orada üretim kabiliyetini artıran bir husus değil, tam aksine şekerden elde edilen bir ürün etanol, onun da doğru bilinmesinde fayda var çünkü o bizi yanıltabilir.

Ben bir şey daha söylemek istiyorum. Özellikle 1970 ile 2000 yılları arasında on yıllık dekatların hiçbirisinde tarımsal büyüme hızımız nüfus artış hızının önüne geçmemiş. Ancak, 2000 ile 2013 yılları arasında ilk defa tarımsal büyüme hızımız, nüfus artış hızının önünde yerini almış.

Bir de, Sayın Karakaya, tabii, dünyada şu anda herkesin kullandığı bir yöntem değildir miktar üzerinden hesap yapmak, doğru söylüyorsunuz ama herkesin dikkate aldığı bir husustur, onun bilinmesini istiyorum.

Bir sonraki toplantıda inşallah ayrıntıları görüşeceğiz. Ben Sayın Bakanımızın idari kabiliyetleriyle de bu işin çok daha farklı yerlere, bu heyeti umumiyeyle doğru taşınacağına bütün gönlümle, yüreğimle inanıyorum. Toplantıyı hayırlara vesile olması dileğiyle kapatıyor, herkese teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati:13.51